І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740 Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 176. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 12-го ВЕРЕСНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 12, 1959 No. 176. VOL. LXVI.

КОНГРЕС ПЕРЕГОЛОСУВАВ ПЕРШИЙ РАЗ ВЕТО ПРЕЗИДЕНТА

Вашингтон. — 10-го вересня Конгрес переміг вето президента Айзенгавера по раз перший від час його урядування в Білому Домі від січня 1953 року і прийняв законопроєкт про публічні роботи, згідно з яким державна скарбниця має видати 1,185,000,000 долярів на різні будівельно - водні проєкти в різних стейтах ЗДА. Палата перемогла це 146 вето Айзенгавера більшістю 280 до 121-го голосу, а Сенат більшістю 72 до 23. За переміну вета голосувало 260 демократичних конгресменів і 20 республіканців, а проти було 116 республіканців і 5 демократів. Демократи вважають цю свою першу перемогу над Президентом за свій великий успіх, хоч сума в ухваленому законі не набагато більша від урядового проєкту. Президент противився підписати цей законопроєкт тому, що в ньому є багато нових проєктів будівельно - водних робіт, які вимагатимуть великих сум в найближчих роках. Успіх в переможенню вета Айзенгавера був можливий тому, що південні демократи цим разом голосували спільно з північними колегами, а дуже часто вони голосували разом із республіканцями. Секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті заявив журналістам, що Айзенгавер не дивується успіхові Конгресу, бо примана хоч одної перемоги над вето була надто сильна, щоб не притягнути більшости потрібних голосів. Голова демократичної більшости в Сенаті сенатор Линдон Б. Джансон сказав, що ЗДА видають річно біліони долярів на різні будівельні проєкти в цілому світі, то можуть видати один більйон і на розбудову портів, мостів, регуляцію рік, осушування багон і т.п. у ЗДА. Конгресмен Джан В. МекКормек, який є демократичним провідником в Палаті, сказав, що заява Білого Дому „є негідна Президента і виглядає як кваєний виноград". Сенатор - демократ Аллен Еллендер сказав, що Президент жадає 800 мільйонів долярів на будівельні проєкти в допомозі закордонові і одночасно ставить вето проти подібних проєктів в цій країні. Вето Президента пробував обороняти провідник сенатської меншости в Сенаті сенатор Еверетт Дірксен, кажучи, що Айзенгавер не хоче збільшувати федерального дефіциту, щоб наші діти і внуки не мусіли сплачувати тих боргів, які ми позатягали. Але його слова не переконали сенаторів, які більшістю 72 до 23 голосів перемогли Президентове вето і законопроєкт про публічні роботи стає законом.

Число затруднених в серпні ц. р. становило 67,241,000

Вашингтон. — Статистичне бюро департаменту праці повідомляє, що число затруднених в серпні ц. р. становило 67,241,000 і було на 353,000 менше в порівнянні з липнем ц. року внаслідок цього, що страйкують 500,000 сталеварів і коло 150,000 інших робітників у зв'язку з цим страйком є без праці. Та все ж таки те серпневе число затруднених є рекордово високим, бо досі тільки в серпні 1956 року число затруднених виносило 66,421,000. Число безробітних в серпні виносило 3,426,000, воно зменшилося тільки на 318,000 (в липні ц. р. виносило — 3,744,000) хоч звичайно в тому часі воно зменшується на більшу суму. Спеціяліст від проблем праці з департаменту праці Сеймур Волбейн стверджує добрі вигляди на працю у всіх промислах, крім сталевого і автомобільного, де тепер перестановляються на продукцію моделів авт 1960 року. Багато залежить від того, коли скінчиться страйк сталеварів, який триває вже два місяці.

Американські каледжі вимагають кращого трактування своїх студентів - вимінників в СССР

Ню Йорк. — Голова Міжуніверситетського Комітету для виміни студентів Дейвід С. Мунфорд вислав ультимативного - листа заступникові міністра вищої освіти М. А. Прокофьєву в Москві, в якому вимагає кращого відношення до тих американських студентів, які цьогорічним виміни студіюють в СССР. Якщо не зміниться відношення совєтських властей до американських студентів, то Мунфорд грозить припинити виміну студентів між обидвома державами. Американці вимагають такої волі рухів, якою втішаються совєтські студенти в цій країні. Американські студенти не можуть свобідно подорожувати, щоб користати з бібліотек і архівів, не можуть втримувати вільних і дружніх зв'язків з іншими студентами та представниками від інших обмежень, які існують в державі з тоталітарним режимом.

В АМЕРИЦІ

● Секретар рільництва Езра Тефт Бенсон повідомив, що 23 вересня виїжджає до Европи, де буде аж до 9-го жовтня. Він плянує відвідати Югославію, Західню Німеччину, Фінляндію, Швецію, Норвегію, СССР та Польщу, досліджуючи, що ЗДА могли б ще збути харчових запасів продуктів тим европейським державам.

● У Сієттлі, Вашингтон, лікарі перевели дуже складну операцію серця командорові Рамфові Канові, якому грозила певна смерть. Під час цієї операції, треба було „вилучати" серце і вмонтувати до організму кожної хвилини 10 літрів крови. Операція пройшла щасливо.

● Хоч лікарі твердять про шкідливість курення тютюну, департамент рільництва повідомляє, що американці не бережуть собі до серця лікарських порад і курять щораз більше. Цього року в перших 8-ох місяцях вони викурили 298,400,000,000 цигарок — на 5.6% більше як в тому самому часі минулого року. В 1952 році американці викурювали 390 більйонів цигарок, в 1954 році тільки 370 більйонів, але від того року це число постійно збільшується і в 1958 році виносило вже 436,300,000,000, а цього року становитиме 457 більйонів.

● 9-го вересня ц. р. в Ню Йорку о год. 1-ій по полудні була така горяч, якої в цей день не занотовано в тому місті на протязі 87-ох років. Термометр дійшов був до 91,9 Фаренгайта. На щастя, вже в найближчих годинах температура трохи обнизилася.

● На найвищому в світі будинку, славному Емпайр Стейт Білдінґу гасять уночі частину світел, щоб не приманювати птахів, які звичайно налітають на цей будинок під час перелету на південь. Світла гаситимуть до 1-го листопада, коли кінчається міграційний сезон птахів. Навесні цей сезон триває від 16-го квітня до 1-го червня.

● До ЗДА прибули з Кенії 60 хлопців і 20 дівчат, які студіюватимуть в американських каледжах. Серед них один юнак з племени, що убиває кобр. Троє новоприбулих кенійців рішили їхати до Литтл Року, Арканзо, щоб на місці запізнатися з боротьбою за об'єднання шкіл.

Айзенгавер заявляє, що „безбожні" диктатори — це перешкода до тривкого миру

Вашингтон. — Президент Айзенгавер прийняв на окремій конференції в Білому Домі понад 100 протестантських священиків, яким заявив, що найбільшу надію на тривкий мир у світі дає християнська віра, яку стрічаємо в державах із демократичними урядами. Президент виступив проти „безбожницького атеїзму", який заперечує „людські права" і якого Президент вже назвав за „ворога". Айзенгавер сказав: „Ми підтримуємо засади, які, передусім, в своєму походженні, є релігійні. У безбожницькій системі, яка заперечує людські права і всякі прояви людської гідности, маємо ворога, який діє при допомозі диктатури, і який завжди нас уважає за своїх противників". Члени цієї конференції не хотіли вказати, уряд якої держави Айзенгавер мав на думці, коли говорив про безбожницький уряд.

Федеральні банки збільшили дисконт від позичок до 4%

Ню Йорк. — 8 із усіх 12 окружних федеральних банків вирішили 10-го вересня збільшити дисконт від уділювання торговельним банкам позичок із 3.5% до 4%. Це буде найбільший дисконт від початку тридцятих років цього віку. Представник Федеральної Ради Резерви заявив, що це підвищення дисконта є оправдане ростом економіки країни і тим, що вже зросли відсотки від позичок. І так кілька днів тому приватні банки збільшили відсотки від уділюваних позичок із 4.5% до 5%, осягнувши своєрідний рекорд впродовж 28 років. Такі федеральні окружні банки збільшили дисконт в Ню Йорку, Клівленді, Шикаґо, Ст. Луїс, Кензас Ситі, Далласі, Сан Франсіско і Річмонді. Збільшення зобов'язує від 11-го вересня.

Флеммінґ пропонує змінити закон про добродійну діяльність свого департаменту

Вашингтон. — Секретар здоров'я, виховання і добродійности Артур С. Флеммінґ промовляв на конференції Міської Ліґи і заявив, що він працює над зміною законів, згідно з якими видається федеральна і стейтова допомога потребуючим особам. Теперішні правила приділювання цієї допомоги спричинюють те, що деколи розбивається родини, бо батьки часто мусять покидати своїх жінок, щоб вони тоді могли діставати допомогу з добродійних фондів. Секретар Флеммінґ виступив проти деяких обмежень приділювання допомоги. Він виступив проти того, що вимагається певного „побуту" в даній місцевості, щоб мати право на допомогу. Він є проти того, щоб видавати допомогу тільки тим матерям, які мають тільки одну неповнолітню дитину. Флеммінґ є і проти того, щоб матері діставали допомогу на себе і на дітей тільки тоді, коли ті матері будуть без чоловіків, які втекли від своїх родин. Флеммінґ дбає для наради цим з відповідними агенціями, поки внесе свій проєкт до Конгресу.

Канадійський торговельний дефіцит

Оттава. — Статистичне бюро повідомляє, що торговельний дефіцит в цьому році надмірно збільшується і в перших сімох місяцях ц. р. виносив $459,800,000, а минулого року в тому самому часі дефіцит становив $198,700,000. Імпорт в тих сімох місяцях цього року виносив $3,310,200,000, а минулого року в перших сімох місяцях — $3,001,700,000. Цьогорічний експорт становив $2,850,400,000, а в 1958 році від січня до липня — $2,803,000,000. Внаслідок значного економічного розвитку в липні ц. р. імпорт збільшився аж на 14.6 відсотка в порівнянні з тим самим місяцем 1958 року, а експорт в тому самому часі зріс тільки на 2.9 відсотка. Сильно збільшився імпорт Канади із ЗДА, який перевищував експорт до цієї країни, і дефіцит канадійської закордонної торгівлі із ЗДА від січня до липня ц. р. становив аж $507,600,000.

„Мінутою мовчання" і загальною жалобою зустрічатимуть у ЗДА приїзд Хрущова

Ню Йорк. — Ряд американських громадських організацій й окремих провідних особистостей, між ними теж "American Viewpoint, Inc." організація для справ громадянського виховання, виступили з ідеєю провести для 15 вересня ц. р. в день приїзду Хрущова „Мінуту Мовчання" по всій території ЗДА. Це мала б бути мовчазна патріотична демонстрація американської солідарности і духової сили та відданости ідеалам свободи. Під час цієї „Мінути Мовчання", що має бути переведена о год. 11-ій дня 15 вересня, усі громадяни — робітники, підприємці і фармери — припинять на одну мінуту працю, щоб заманіфестувати цим свою вірність принципам і ідеалам американського життя. Буде проведена ця „Мінута Мовчання" теж у школах і в церковних громадах. Керівники заінтересованих громадських організацій плянують теж акцію припинення на одну мінуту (від год. 11:00 до 11:01) всього автомобільного руху на вулицях міст ЗДА. Сиґнал для проведення „Мінути Мовчання" мали б подати фабричні і летунські сирени. Водночас із цим подано, що у Вашингтоні, що комітет за свободу для всіх народів, до якого належать сенатори Стайлс Бриджес, Томас Дж. Дадд, Пол. Г. Дагласс і конгресмени Волтер Джадд та Джан В. МекКормак виступив із пропозицією, щоб усі американці заманіфестували своє ставлення до тоталітарного комунізму під час візити Хрущова у ЗДА жалобним дзвоненням, молебнями в церквах, як теж ношенням жалобних пов'язок на рукавах під час приїзду Хрущова і в день перебування його в тому чи іншому місті. Пропонуючи таку форму демонстрації, Комітет рекомендує громадянам стриматися від усяких бурхливих виступів і демонструвати проти приїзду Хрущова спокійно і достойно.

ПРИЙНЯТТЯ, ЩО НА НЬОГО ХРУЩОВ НЕ БУДЕ ЗАПРОШЕНИЙ

Ню Йорк. — Перший Анти Комуністичний Інтернаціонал, організація в склад якої входять представники різних народів і яка пропаґує гасло, що „коекзистенція визначає перманентну війну", влаштовує в п'ятницю 18 вересня ц. р. спеціяльне прийняття, що на нього Хрущов не буде запрошений. Відбудеться це прийняття в готелі Мек Альпін при Бродвей і 34-ій вулиці в Ню Йорку (Вінтер Гарден Рум на 24-му поверсі) о год. 6-ій вечора. Резервувати місця (карти вступу 5.00 дол.) можна через „Свободу", або в І-му Антикомуністичному Інтернаціоналі (156 Вест 44-та вулиця Ню Йорк, Н.Й., тел.: JUdson 6-4788.

ОН встановив нову Комісію для справ міжнародного роззброєння

Об'єднані Нації. — У четвер 10-го вересня ц. р. 82-членна Комісія Об'єднаних Націй для справ розброєння прийняла до відома повідомлення від генерального секретаря Гаммершильда, що чотири великодержави, ЗДА, Англія, Франція і СССР — рішили покликати до життя поза Об'єднаними Націями 10-членну Комісію для справ міжнародного розброєння. До цієї Комісії мають ще належати Канада й Італія від Заходу та Польща, ЧСР, Румунія й Болгарія від комуністів. 10-членна Комісія почне нараджуватись в Женеві від початку наступного року та звітуватиме про висліди своїх нарад перед 82-членною Комісією ОН. Ця остання під час цілоденних нарад висловлювала устами представників малих держав невдоволення, що великодержави не взяли під увагу заступництва від азійсько-африканських і південно-американських країн, але, остаточно, прийнято одноголосно резолюцію, яка формально схвалює становище великодержав. Головою 82-членної Комісії ОН обрано мехіканського делегата д-ра Луїса Паділльо Нерво.

У Західній Німеччині — зміна на становищі президента Республіки

Бонн. — З суботи 12-го ц. м. на неділю опівночі кінчається термін урядування 79 річного професора Теодора Гойса на становищі президента Німецької Федеративної Республіки. Він займав те становище протягом десятох років, бувши першим президентом відновленої німецької Республіки після того, як катастрофою закінчився 12-річний період „ІІІ-го Райху". Гітлер, який прийняв був титул „фюрера" ніколи не називав себе президентом, покінчив самогубством. Його попередниками на становищі голови німецької держави після першої світової війни й упадку династії Гогенцоллерів, були Фрідрих Еберт, що помер під час урядування, та маршал Гінденбург. Від суботи ночі до найближчої середи формальним головою Німецької Федеративної Республіки буде Вільгельм Кайзер, президент вищої палати парляменту, т. зв. Бендесрату. В середу 15-го відбудеться велике пращальне прийняття для політичної і культурної верхівки Західньої Німеччини і з цього дня почне урядувати новообраний президент, 64-річний д-р Гайнріх Любке, кол. міністер хліборобства в уряді канцлера Аденауера.

Даляй Ляма заскаржив Комуністичний Китай до ОН за народовбивство

Об'єднані Нації. — Духовий і політичний лідер вільного Тибету, Даляй Ляма, який недавно був змушений втекти з Тибету, переслав довгу депешу генеральному секретареві Об'єднаних Націй Гаммершильдові з формальним обвинуваченням комуністичного Китаю у фізичному винищуванні тибетського народу. Даляй Ляма просить Об'єднані Нації, щоб вони негайно інтервеніювали проти винищувального режиму, що його комуністичний Китай стосує в Тибеті, колишній самостійній державі, яку китайські комуністи окупували в 1950 році. Даляй Ляма твердить, що китайські комуністи „жорстокими і нелюдськими способами стараються просто фізично знищити тибетський нарід, обезсилюють чоловіків і жінок, масово перевозять углиб Китаю на примусові роботи, руйнують святині, переводять масові екзекуції. „Не можна описати всього терпіння, що його переходить тепер мій нарід" пише Даляй Ляма. — Тому, що Тибет не є членом Об'єднаних Націй, треба, щоб хтось з членів ОН підхопив скаргу Даляй Лями та вніс її під терен ОН. В 1950 році справу Тибету висунув Ель Сальватор, але тоді Політична Комісія рішила не передавати цієї справи на Генеральну Асамблею. Державний департамент заявив негайно прихильність до справи Тибету і певне підтримає її в ОН.

Німецькі соціялісти вирікаються марксизму

Бонн. — Західньо-німецька соціялістична партія опрацювала широку „основну програму", яка насправді є ревізією принципів, на яких до цього часу спиралася партія. В цій новій програмі вищеплено зовсім марксистський принцип про неминучу боротьбу кляс та про потребу здобуття „влади робітників". Визнано корисність „публічної власности" тільки в деяких випадках, а зрештою потверджено „приватну власність одиниць" і право суперництва. Водночас дуже рішуче підкреслено антикомуністичне становище партії, називаючи комунізм, „відновленням давньої системи тиранії в модерній формі". За пресовими коментарями — це відхилення західньо-німецьких соціялістів від ортодоксійного марксизму є наслідком національної поразки, яку партія зазнала у виборах в 1957 р.

● В Альжирі, за час від 2 липня до початку вересня ц. р. французькі війська — за офіційними французькими комунікатами — вбили або схопили в полон 2,058 мусульманських партизанів. Військові операції велися у тому часі в горах, замешканих хоробрим племенем рифських кабилів.

Інж. Дмитро Андрієвський прибув з Европи і відбуде поїздку по ЗДА і Канаді

Ню Йорк. — В четвер дня 10 вересня ц. р. на Інтернаціональне Летовище в Ню Йорку прибув літаком з Европи інж. Дмитро Андрієвський, відомий політичний діяч і публіцист, політичний й ідеологічний референт у проводі Організації Українських Націоналістів (ОУН) полк. А. Мельника, як теж голова Спілки Українських Журналістів в Европі. У З'єднаних Державах інж. Дмитро Андрієвський перебуде тепер декілька днів і вже на другий тиждень виїде до Канади, як гість УНО (Українське Національне Об'єднання) і відбуде тая ряд виступів із доповідями в різних містах й осередках українського поселення. Після цієї поїздки по Канаді інж. Дмитро Андрієвський повернеться до ЗДА і відбуде тут ряд виступів із доповідями і зустрічей з представниками організованого українського життя

Інж. Дмитро Андрієвський

ПРЕЗИДЕНТ НАДІЄТЬСЯ „КРАЩОЇ АТМОСФЕРИ" ВІД ВІЗИТИ ХРУЩОВА

ПЕРЕСТЕРІГАЄ, ЩО „ДОБРІ МАНЕРИ НЕ Є СЛАБІСТЮ". — ЗАПЕВНЯЄ, ЩО ПРИНЦИПИ И ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ІНТЕРЕСИ НЕ БУДУТЬ ПРЕДМЕТОМ ТОРГІВ

През. Двайт Д. Айзенгавер

Вашингтон. — През. Айзенгавер висловив „глибоку надію", що відвідини Хрущова в ЗДА дадуть нагоду до практичного поступу в напрямку до відпруження міжнародної ситуації. Президент говорив про це у своїй промові через радіо- і телевізійну сітку до американського народу в минулий четвер вечором. У своїй 15-хвилинній промові він дав короткий огляд своєї останньої подорожі по західньо-европейських столицях та, після того, говорив про причини запрошення Хрущова і те, чого можна сподіватися від отих відвідин. У першій частині своєї промови Президент підкреслив сердечність, з якою він стрінувся збоку всіх народів, в країнах яких він конферував з їхніми державними керівниками, та потвердив однодушність всього західнього фронту в устійненні засад, що треба бути сильними і сторожкими, твердими в принципах та гнучкими в тактиці. Президент прославляв сильність Організації Північно-Атлянтійського пакту (НАТО), заявив відданість всіх західних країн Об'єднаним Націям та, зокрема з великим признанням висловився про поступ африканських країн, що належать до Французької Унії. Однак про Альжир Президент не згадав. Далі він висловив вдоволення, що в справі Ляосу Рада Безпеки Об'єднаних Націй рішила вислати туди слідчу комісію та потвердив ще раз рішення ЗДА боронити свободи 2-ох мільйонів мешканців Західнього Берліну. Під час своїх нарад з західньо-европейськими державними мужами Президент — казав він у своїй четверговій промові — з'ясував їх причини, що спонукали його запрошення Хрущова; щоб дати йому можливість безпосередньо придивитись Америці і щоб однаково з'ясувати йому в очі основні цілі американської політики, як теж почути від нього його погляди. Коли недавно побували в ЗДА близькі співробітники Хрущова — Мікоян і Козлов — то треба, мовляв, ту саму нагоду дати й Хрущову. „Я запевнив своїх союзників у приватних розмовах, як теж мав нагоду зробити це публічно, що моє запрошення Хрущова не має на оці тільки церемонійну візиту, як теж воно й не має на цілі вести остаточних переговорів". Президент висловлює тільки надію, що завдяки відвідинам Хрущова світ дістане „нову нагоду для практичного поступу в напрямку відсунення деяких причин світового напруження". „У зв'язку з цим знаю, що ані Америка ані її союзники не візьмуть помилково добрих манер і відвертости за слабість. Ніякі принципи ні фундаментальні інтереси не будуть виставлені на аукційний продаж". Президент дуже заапелював до народу, щоб Хрущову виявити таку ввічливість, з якою віце-президент Ніксон стрінувся в Совєтах. Президент сподівається, що буде створена „краща атмосфера взаємного зрозуміння", в якій можна буде з новими надіями знову пробувати розв'язати головні проблеми, які нині ділять світ. Якщо Хрущов — казав Президент — „має конструктивні ідеї і сугестії, які створили б базу для відповідальних переговорів про справи, які нас ділять, то ми привітаємо нагоду для перестудіювання їх разом з нашими союзниками. Я глибоко сподіваюся, що в майбутньому осягнемо деякий поступ, хоч ніхто не мусить бути настільки відважний, щоб сподіватися його відразу тепер . . ."

Всі 4 держави призначили вже своїх членів до місії до Ляосу

Об'єднані Нації. — Всі чотири держави, які становлять Підкомісію Ради Безпеки для обслідування вістин в Ляосі, а саме Італія, Японія, Тунісія і Арґентина, призначили вже своїх делегатів, які сьогодня-завтра відлетять до Ляосу, південно - східної азійської держави, загроженої агресією від сусіднього комуністичного Північного В'єтнаму. Тому, що кожний делегат матиме коло 12-15 осіб дорадників і помічників, разом ця місія Об'єднаних Націй нараховуватиме коло 60 осіб. Технічними справами їх скомплетування і виїзду займається заступник Гаммаршильда, д-р Ралф Банч. Гадають, що ця Підкомісія не зможе протягом двох тижнів виконати своє завдання і звітувати Раді Безпеки висліди своїх обсервацій. Північний В'єтнам гостро засудив рішення Ради Безпеки вислати ту Підкомісію і напевне не впустить її на свою територію. Головним автором пляну, за яким опрокинено совєтське „вето" на Раді Безпеки та одностайно рішено післати ту комісію до Ляосу, вважають американського амбасадора при ОН, Генрі Кебота Ладжа.

У СВІТІ

● В японському Найвищому Суді рішається справа надзвичайно важлива для цілої оборонної стратегії Америки на Тихому океані: японський уряд зробив відклик до Найвищого Суду від рішення окружного суду в Токіо, який звільнив від вини і кари пацифістичного демонстранта, що вдерся був на терен американської бази. Окружний суддя прихилився до твердження оборонця - комуністичного підсудного, що, мовляв, американські бази в Японії є „противоконституційні". 15 суддів Найвищого Суду обмірковують тепер цю справу, вислухавши вже міністра справедливости.

● Автономний уряд і мешканці Нігерії надзвичайно схвильовані приготуваннями до переведення вибуху першої французької атомової бомби в пустині Сагари. Вони твердять, що вітри, які щорічно віють від грудня по лютий, занесуть отруєне радіацією повітря в сторону Нігерії. Перед французьким генконсулятом в Лаґосі, столиці Нігерії, відбулися демонстрації.

● Ізраїль закупив в Італії великий торговий човен, призначений для порту Еллат над Червоним морем. Щоб минути Суезький канал, на якому Єгипет конфіскує всі ізраїльські кораблі і товари, навантажено цей човен на пов'язану разом вантажних авт у середземному порті Гайфі і перевезено до порту Еллат суходільним шляхом довжиною 249 миль.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1100 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$ 12.00	One year	$ 12.00
На пів року	6.25	Six months	6.25
На три місяці	3.25	Three months	3.25

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

64 МІЛЬЙОНІВ У ШКОЛАХ

На переломі цього й наступного тижня скрізь в Америці починається новий шкільний рік. Початок академічного року у високих школах дещо пізніший, у різних школах різний, але й для високошкільної молоді ферії вже фактично скінчились, бо вписи й зв'язані з ними турботи вже вводять шкільну атмосферу. І знову руба стають проблеми, здебільша незмінні, постійні, які тільки яскравіше виявляються із заповненням шкільних мурів молодечим гамором.

Ці проблеми зв'язані передусім із статистикою. Тільки до народних і середніх шкіл, не враховуючи каледжів та університетів, записалось цього року кругло 42,700,000 дітей супроти 40,950,000 з минулорічної осени. Іншими словами цього року навчатиметься в нижчих і середніх школах Америки на 1,750,000 дітей більше, як у минулому. Тим часом учителів буде 1,368,000, замість потрібного мінімуму 1,563,000, себто бракуватиме ще яких 195,000. Цей стан погіршився в порівнянні з минулим роком на 13,000 педагогів. До поданої цифри школярів треба додати ще 3,780,000 студентів у високошкільних закладах, не рахуючи тих, які навчаються на прерізних т. зв. безкредитових курсах. Таким чином шкільна освіта в Америці охоплюватиме в цьому році 46,480,000 дітей і молоді — понад одну четвертину нації.

Батьки, педагоги і законодатці віддавна стурбовані, що в Америці розхилюються ножиці поміж щорічним приростом шкільної молоді і наявністю шкільних кляс та вчительського персоналу. Це найбільша болячка: замало будинків, замало кляс, замало вчителів. Але це, так би мовити, тільки матеріяльна, фізична, сторінка проблематики. Куди поважнішими є проблеми самого навчання. Не тільки на сторінках фахової американської преси, але й загальних журналів („магазинів") та щоденників ведеться палка дискусія довкола існуючої системи навчання та потреби шкільної реформи. І тут теж береться під увагу прерізні моменти: з одного боку поступ технології, що вимагає більшого натиску на математично-фізичні предмети і більшої кількости молоді в технічних школах, а з другого боку негативні наслідки для культури цілої нації, коли й далі поступатиме легковаження гуманістичних наук. Вказується на залишки „ізоляціоністичної тенденції" в американській шкільній системі — забагато навчання про саму Америку і замало про широкий світ (географія, історія і культура ін. народів). Але кожна ідея про поширення пляну навчання розбивається об факт перевантажености учнів вже тепер шкільними годинами й домашніми вправами, т. зв. „гом ворком".

Чи школа має дати тільки книжкову освіту, чи й виховання, товариську огладу та духову дисципліну? Чи нижча й середня школа має тільки підготовити учнів до вищих ступнів освіти, чи відкрити їм очі на довкільний світ і практичні життьові проблеми? Це питання, які здавна турбують педагогів і батьків, які ще гостріші в Америці, де батьки більше, між деінде в світі, зайняті власною заробітковою працею і де — на жаль — внаслідок різних причин послабла виховна атмосфера родинного дому. Жалюгідний зріст злочинности серед молоді актуалізує цю проблему в Америці та поза нею і неминуче приведе до загострення дисципліни в школах. Але реформа по цій лінії йтиме в Америці тугіше, поволіше, з уваги на специфічну атмосферу повної свободи й лібералізму, що впливає також на відносини між батьками й дітьми, вчителями й учнями.

Поруч із проблемами загальнокрайового маштабу — американсько-українська громада має ще свої власні шкільно-освітні та виховні проблеми, які стосуються початкового, середнього і високого шкільництва. Цих проблем стільки, що й у великій книзі їх не списати! І для наших батьків існує проблема публічних та приватних шкіл. Ми маємо власне початково-середнє шкільництво в постаті парафіяльних шкіл, які становлять окрему сторінку із своїми світлами й тінями. В останньому десятиріччі прийшли великі зміни на краще у навчанні українознавчих предметів. Наша найбільша, найважливіша, найглибша проблема, так би мовити, фізичного існування окремішної американсько-української національної групи — це защеплення молоді знання про Україну і сантименту до України. Це мають робити і школи, і батьки, і позашкільні курси українознавства, і всі ті виховні та молодечі організації, що тісно пов'язані з цілою системою американського шкільництва та американського життя. Добре було б, щоб станова організація українських педагогів дбала за щорічну, по змозі найповнішу, статистику українських шкіл, курсів, дітей і молоді.

З новим шкільним роком треба нашій дітворі і нашій молоді найсердечніше побажати — на добру путь! Хай далі будуть гордощами своїх батьків і народу.

СССР ОЧИМА АМЕРИКАНСЬКОГО ПРОФЕСОРА

(1)

В найновішому, вересневому числі поважного американського журналу „Ди Нешенел Джіографік Мегезін" поміщена велика стаття п. н. „Ферстгенд лук ет дн Совєт Юніон". Її автором є професор університету в Вірджінії, доктор філософії (з російської історії) 39-річний Тома Т. Геммонд. Редактор цього журналу вважав відповідним начебто виправдати себе перед читачами за друк цієї замовленої праці. Як би вони і він сам — мовляв — не відносились до СССР за політику і практику його лідерів, за їх рішення повалити чи знищити ЗДА й інші вільні народи, як би не відносились до комуністичної доктрини і безбожництва — фактом залишається, що СССР займає 1/6 земної пов. і має понад 200 млн. населення. Тому дуже поширений у світі журнал Національного Географічного Т-ва, яке має 2,400,000 членів, не може оминати й ігнорувати цієї великої країни.

Автор статті був трьома наворотами в СССР — 1956, 1957 і 1958 року. На 60 сторінках (разом з великими кольоровими і чорними фотами) він представляє те, що бачив і чув, замовчуючи прізвища тих своїх інформаторів, які могли б потерпіти. З його статті вибираємо тільки те, що найбільш суттєве, спиняючись дещо довше на спостереженнях, які поробив автор в Україні, в Києві, Харкові, Чернівцях, Львові, в колхозі Підберізці та в Ужгороді.

Проф Геммонд спинився в Москві у готелі „Україна". Йому приставили „ґайда" Тамару. Володіючи добре російською мовою, він міг розмовляти без перекладачки, хоч в її приявності. Охочих до розмови знаходив він скрізь, де тільки не бував. Дивувались, коли чули, що він побував у 20 державах. Автор відвідав Кремль і очевидно мавзолей Леніна й Сталіна (обидва — як живі, він побоювався, що ось-ось піднесуться з труни). Заглянувши до церков у різних містах, він ствердив, що віра в Бога далеко ще не мертва в СССР. Спинившись дещо над гострою житловою проблемою, автор згадує підземку, якою гордяться москвичі, і блиск її стацій (питання: чи Ню Йорк має таку чудову підземку, як Москва? Відповідь: якогось дня ми матимемо 500 зупинок і всі будуть такі чудові!).

Ствердивши, що росіяни люблять американський джаз і вміють вплітати до нього навіть протиамериканську пропаґанду (напр., пісня: „Брате, чи можеш подарувати мені дайма?"), а далі незвичайний культ дітей, проф. Геммонд переносить читача до Ленінґраду, нагадує кілька історичних моментів з цього міста, оглядає Ермітаж і подає цікаву розмову наодинці з артистом-маляром у парку. (Маляр жаліє, що не може малювати модерних образів. Щоб жити — малює портрети Леніна, на які є величезний попит і які дають йому 6,000 рублів, тобто 600 долярів, місячного заробітку. Він пробує малювати не раз „модерне", але ані музеї, ані приватні особи цього не купують).

Поїздка до Латвії, „м'які" і „тверді" вагони — дозволяють авторові заперечити запевнення Тамари, що в СССР немає кляс. Випадкова зустріч з інтеліґентною латишкою в Ризі при морозиві і сміливі нарікання цієї жінки на те, що мусить працювати фізично („буржуазне походження"), тоді, коли б могла навчати чужих мов (а „в самостійній Латвії жінки взагалі не потребували працювати"), викликає ось такий діялог з Тамарою:

— Як ви можете таке говорити чужинцеві? (люто!). Ви не маєте права нарікати тільки тому, що ви лініві для праці. Добре знаєте, що умовини від совєтських часів є набагато кращі, як були в Латвії.

— Зовсім ні! — відгризається латишка. — Колись ми жили добре. Тепер наше життя огидне.

— Огидне? Моя мати була селянкою, а батько простим робітником. Я безплатно училась. Маю добру працю і кожного літа відпочиваю на курорті. Крім того маю срібного лиса!..

— А як з родинним життям? Коли дитина має три місяці, її забирають на цілий день до ясел. Я знаю жінок-кондукторок на залізниці, які бачать свої діти тільки в неділі...

— Жінки здебільша вдячні совєтській владі, що можуть працювати нарівні з чоловіками. А в яслах кваліфіковані учительки виховують прикладних совєтських громадян.

— Ніхто не може заступити матері. (Бачачи, що росіянка біситься, додає): Може для працюючої кляси Литви тепер ліпше, але для мене... (З цими словами болзко відходить).

Проф. Геммонд з Риги їде до Києва, який має тепер 1,100,000 мешканців (третє місто після Москви й Ленінграду). „Як вас українці гордо інформують — це була столиця першої зорганізованої російської держави" (!). Кілька слів про красу положення, про релігію, перейняту з Византії, про Лавру та монахів — і авторові стелиться дальша дорога на Крим літаком „понад Дніпром і українськими степами, що є житницею СССР. Селянські хати, стиснені групами, з маленькими городами і кількома овочевими деревами кожна. Подекуди над селом височіє церковця, а дещо осторонь замулений ставок з білими качками та гусьми".

Симферопіль, Ялта („Левадія", палац, де зустрічались Рузвелт, Черчилл і Сталін), Бахчисарай і жмут історичних ремінісценцій, в яких Русь-Україна ототожнена з Росією (мова про напади кримських татар), що є для нас дивним, коли це пише професор історії. Згадавши про помсту Сталіна на кримських татарах за їх „коллборацію" з німцями і поринувши в спогади про повеселілю подорож на Кавказ, автор переноситься літаком до Тбілісі, столиці Грузії. Гостинні грузини запрошують його в ресторані до свого столу, частують і розповідають: „Грузія 2,000 років була незалежним королівством. Наша цивілізація багато старша від російської. Ми мали багато королів, учених і поетів. Найбільший поет, Руставеллі, жив у 12 сторіччі за королеви Тамари".

— Як це сталось, що Грузія втратила незалежність? — спитав професор.

— Це справа аритметики, — відповідають. — Грузинів є тільки 4 мільйони. Грузія межувала з Іраном, Туреччиною і Росією. Не можна було втримати самостійність при таких могутніх сусідах.

А як Сталін? Він (хоч грузини горді з його значення) не боронив інтересів Грузії. Він був прекрасною людиною, але як відійшов до Москви — забув свій нарід. — А як від часу смерти Сталіна? — Гірше. Грузинська футбольна дружина не вміє тепер перемогти російську дружину...

З Тбілісі — до Харкова, „головного міста східньої України". Тракторний завод і розмова з головним інженером — це все, що автора там цікавить. Пересічна платня робітника — 850 рублів на місяць (85 дол.), але деякі найліпші робітники заробляють і по 3,000 рублів. Платня головного інженера 4,000 плюс бонус. Минулого року це давало разом 8,300 рублів місячно.

— Тобто в 10 разів більше як дістає робітник. Чи не перечить це ідеї, що в комунізмі всі мають бути рівні?

На це інженер: „Ми ще не дійшли до комунізму. Ми все ще тільки до нього прямуємо..."

З розмови, яка вив'язується далі про профспілку, професор стверджує, що професійні спілки в СССР не є незалежні організації, а цілковито підлягають адміністрації фабрик, комуністичній партії і панівній бюрократії.

Б. Кравців

КРИВАВИЙ РЕЄСТР

У видавництві Книжкової Палати Української ССР, що входить у систему міністерства культури УССР, появилася наприкінці минулого року перша частина бібліографічного покажчика п. н. „Художня література, видана на Україні за 40 років — 1917-1957" (8-ка, стор. XL + 438 стор.). Ця перша частина включає тільки твори українського красного письменства, видані окремими книжками у згаданих роках в Україні, а в другу частину, що появиться згодом, мають увійти видання з цієї ділянки, друковані в Україні російською мовою і в перекладах з інших мов. До редакційної колеґії цього покажчика входять М. Багрич, Г. Кравченко (відп. редактор) і О. Майборода, а впорядники його О. Майборода, Г. Рубан і О. Старченко.

Цей покажчик є першою спробою зведеної бібліографії творів красного письменства, що вийшли в Українській ССР за сорок років совєтського режиму. Увесь матеріял поданий за авторами і охоплює 747 прізвищ, під якими вміщена бібліографія творів кожного письменника в поазбучному порядку. Покажчик попереджений вступною статтею Олега Килимника п. н. „Славне сорокаріччя", в якій автор пробує висвітлити „бурхливий розвиток" і „незвичайні досягнення та успіхи" української підсовєтської літератури, заявляючи, що „українська культура, література за своє радянське сороколіття пройшла великий і славний шлях зростання і розквіту", і що „незаперечні успіхи української літератури є результатом постійного піклування комуністичної партії про створення багатства нашого народу".

Водночас із цим цей покажчик, може й проти волі його впорядників та редакторів, є жорстоким обвинуваченням совєтського партійного й державного режиму, що їх насправді можна назвати не піклувальниками, але кривавими ліквідаторами української культури і літератури.

На всіх 747 (сімсот сорок сім) прізвищ покажчика 63 (шістдесят три) належать письменникам дореволюційним, включно з Сковородою, Котляревським, Шевченком, О. Олесем та ін. Дванадцять (12) інших письменників вже або померли або живуть чи жили на еміґрації, або були зліквідовані німцями (Григорій Гануляк, Катря Гриневичева, Василь Гришко, Віктор Домонтович, Іван Керницький, Василь Левицький, Антін Лотоцький, Богдан Нижанківський, Дмитро Ніценко, В. Очерет, Василь Ткачук, Євген Фомін. Тому ж, на совєтських письменників залишається вже тільки 672 прізвища.

Але й цих 672 автори не можна визнати совєтськими і зарахувати їх до совєтської української літератури. Річ в тому, що реєстр прізвищ у покажчику охоплює й прізвища всіх тих, що були зліквідовані в 1930-40-ві роки у ході тих чи інших чисток, як тих, що перестали взагалі писати і з того часу, за цілих майже двадцять років, не надрукували ні одного твору значить, були або фізично зліквідовані, або репресовані (ув'язнені, чи заслані). В покажчику підтверджена офіційно смерть 36 репресованих українських письменників (прозаїків, поетів, драматургів і дитячих авторів) і документарно стверджена письменницька неактивність 219 (двісті двадцятьох) українських письменників, які з не поданих ближче, але цілком добре відомих причин, „замовкли" в рр. 1926-1941.

Щоб не бути голословними, приводимо найперше реєстр письменників, дата смерти яких стверджена офіційно в обговорюваному покажчику, подаючи імена і прізвища, дату їх смерти, як теж — в скобках — дату появи окремим виданням їхнього останнього твору чи збірки творів. Це: 1. Василь Бобинський — 1939 (1933), 2. Дмитро Бузько — 1938 (1936), 3. Петро Ванченко — 1937 (1933), 4. Олесь Досвітній — 1942 (1933), 5. Микола Дукин — 1943 (1936), 6. Григорій Епік — 1942 (1934), 7. Юхим Зозуля — 1941 (1930), 8. Мирослав Ірчан — 1937 (1932), 9. Іван Калянник — 1939 (1939), 10. Іван Кириленко — 1942 (1937), 11. Юрій Корецький — 1941 (1935), 12. Григорій Косинка — 1945 (1931), 13. Григорій Косяченко — 1932 (1932), 14. Агатангел Кримський — 1941 (1923), 15. Іван Кулик — 1937 (1935), 16. Микола Куліш — 1942 (1934), 17. Петро Лісовий — 1943 (1933), 18. Яків Мамонтов — 1940 (1932), 19. Іван Микитенко — 1937 (1937), 20. Дмитро Надіїн — 1942 (1933), 21. Анатолій Патяк — 1938 (1936), 22. Панько Педа — 1937 (1931), 23. Сергій Пилипенко — 1937 (1930), 24. Валеріян Підмогильний — 1942 (1930), 25. Євген Плужник — 1938 (1929), 26. Валеріян Поліщук — 1942 (1933), 27. Петро Радченко — 1942 (1932), 28. Сергій Роснянський (Сученко) — 1942 (1938), 29. Михайло Семенко — 1938 (1936), 30. Олександер Сорока — 1941 (1941), 31. Дмитро Фальківський — 1935 (1931), 32. Гнат Хоткевич — 1942 (1932), 33. Микола Чернявський — 1937 (1931), 34. Василь Чечвянський — 1938 (1933), 35. Сергій Чмельов — 1941 (1934), 36. Гео Шкурупій — 1943 (1934). З переліку поданих тут прізвищ було відомо закордоном тільки про смерть Григорія Косинки і Дмитра Фальківського, які були засуджені до розстрілу вироком суду з дня 15 грудня 1934 року. Ще варто відмітити, що Гнат Хоткевич, хоч і померлий 1942 року, був ...поновлений в правах члена Спілки Письменників України в 1956 році, з чого дехто виводив, що він живе. Треба теж підкреслити, що більшість письменників згинула в ході двох великих хрущовсько-єжовських чисток — в 1937/38 рр. і в 1941-1942 роках.

Ще численніший і такий же промовистий список усіх тих українських письменників, що після 1928-1941-го років замовкли і після тієї дати не надрукували ані одного твору. Все це письменники, що мали не одну, а то й кілька чи кільканадцять друкованих книжок і багато з них записані тривало в історії української літератури.

(Закінчення буде)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ У СПРАВІ ВІДВІДИН ХРУЩОВА В АМЕРИЦІ

КРАЩЕ Б УЖЕ МОВЧАЛИ!

(Слово колишньої безпритульної)

Хочу написати дещо для наївних панів, що пишуть до газетних редакцій листи з порадами, як треба зустрічати ката, чи вірніше катюгу Хрущова, і які рекомендують, щоб не дуже гостро ставитися до нього і навіть, щоб просити американський уряд, щоб просив у Хрущова ласки для наших братів у його пеклі.

Кого просити? До кого звертатися? Нема до кого. Не люди ж, а кати — Хрущов і його соратники.

Я маю дуже багато пережитого, хоч і мало віку прожила — всього 36 років. Багато горя і знущань зазнала я на цьому короткому віку. Сім років я мала, як усю мою родину вивезено в Сибір, де за рік моя мати поховала двох синів і звідки мене відіслали „додому".

„Дома", після розгрому всього нашого роду, я попала разом з іншими дітьми в дитлагер, де нас почали перевиховувати на совєтських патріотів. Потім я ходила „безпризорною" по Харкову, просила хліба. А як голод настав, то стали очищати вулиці від пухлих. Забирали старих і дітей, вивозили за Харків у яр. Забрали й мене. Хто ще мав хоч стільки сили, щоб могти вилізти, то повернувся назад. Коли я вилізла звідти, то мене підібрала одна жінка і віддала до „приюту".

В захисті для „безпризорних" почалось моє й інших дітей перевиховання. Нас учили співати, що не треба нам монахів і попів, що маємо бити спекулянтів і душити кулаків, тобто наших батьків. Варто б, щоб з цим перевихованням ознайомилися деякі з американських сенаторів, які їздили в СССР і які тепер пишуть, що там ніякого спротиву нема, що там повна свобода релігії. А в тому ж захисті, де ми були, нас учили не тільки співати. Привозили туди з зруйнованих церков пограбовані речі і ризи і примушували нас усе це пороти, витягати літкання і з основи плести і гаптувати русскі тюбетейки (шапки) і пояси. Святими ж образами наказували нам палити в печах.

Ті, що пишуть про „свободу релігії" (а між ними є навіть священики), то хай би були подивилися на те, як ми жили і як нас виховували. Нехай би їх дітям не доводилося бувати там, де я була, переживати того, що я пережила.

Пишуть деякі із сенаторів, що побували в СССР, що бідности там не бачили. Я думаю, що й не побачуть вони ніколи, бо їх возили і будуть возити туди, де все приготовано. Це ж так привозили колись в наш дитлагер совєтських достойників — Горького, Балицького й ін. і тоді нам видавали і нову одежу і добре їсти, але в цьому тільки дні.

І було так не тільки в дитячому захисті. Вже після мого виходу з нього мала я сусідку, ланкову-стахановку на буряках. Робила вона на своїй ланці цілий рік без просвітку, без відпочинку, возила гній, садила, полола, вибирала. І коли їй казали їхати на якийсь „прийом" до Сталіна, то не мала сорочки, щоб пристойно одягнутися і мусіла позичати в людей. А газети ж тоді писали, що живе вона „культурно і заможно".

І ще один приклад, як в Совєтському Союзі підписують державну „позику". Мала я товаришку-комсомолку, що працювала в дитячому садку. Мала вона малу, 7-тижневу дитину, а чоловік її був в армії. Помочі не мала нізвідкіль. Треба було щось їсти і вона пішла робити в дитсадок. Прийшли одного разу агітатори в дитсадок, вимагали, щоб усі, хто працює, підписали державну позику. Підписали всі, тільки моя подруга відмовилась підписати, виправдуючись, що робила всього три тижні і нічого не має. Через півгодини її викликали в сільраду і більше її ніхто і не бачив. Чоловік, вернувшися з війська додому, жінки не знайшов. Дитину знайшов у „приюті"...

Моя порада для тих, що не перенесли всього цього на своїй шкурі, щоб краще уже мовчали.

Валентина Ш-ко

Гошен, Інд.

НІЩО НЕ ЗМІНИТЬ КАТА

На вістку, що Хрущов приїде до Америки, в моїх жилах застигла кров, холодний піт обіллям моє тіло, а сльози, як град, потекли з моїх очей.

Тримаю газету в руках, і віддих в моїх грудях замикається, коли дивлюся, як грубими літерами написано, що Хрущов їде до Америки.

Плачу, дивлячися на свої спрацьовані руки і на свої ноги, на яких знати ще й досі сліди голоду 1933 р. Я в той час була ще дитина, мала лише 12 літ, але бачила своїми очима купи вмираючих з голоду людей. Пам'ятаю, як сьогодні, як з сільради виганяли людей, які ще волочили ногами, і запрягали пару коней у драбинястого воза, їздили по селі і збирали вмираючих людей. Коли назбирали 10-15 чи може більше, то тоді везли до викопаної ями і перекинувши їх купою, засипали землею.

Як сьогодні бачу, як татко мій брав до рук велику „циганську" голку і колов собі ноги, а звідти струмками стікала вода. Тоді татові ставало легше і він міг трохи ворушити ногами, а то такі були пухлі та тяжкі, як мішки з піском. Мама і ми, сестри, і брат всі були пухлі, і змушені були їсти все, що попадало під руки. Їли траву, бур'ян, товкли у ступі кору з дерева, жолуді з дуба. Товкли полову, і солому, і з тієї муки пекли так звані „маторшеники", товкли в ступі бадилля з кукурудзи, і їли все, що попало під руки. Лежали пухлі, як колоди, рачки на чотирьох лізли до річки по воду. Отож до 1938 р. мій татко мав рани на ногах, які потім потріскали від пухлятини і з них завжди стікала вода.

Я мала ще була, 12 літ, ішла до радгоспу на роботу за одну мисочку зупи, а 200 гр. кукурудзяного хліба я ховала за пазуху і несла додому, бо на нього чекали татко, мама, сестри та брат. Боже, як я хотіла того хліба, ніхто не знає і не знає кат Хрущов, але я його не їла, тримала в пазусі цілий день, а вечером волочила ногами додому, і щаслива була, коли дивилася як мама по крихітці ділила усім. А вони всі дивилися на мене і питали, чи я й завтра принесу їм хліба. Так я до роботи по хліб ходила, та не довго, бо впала на полі, і мене завезли до шпиталю.

Лежала в лікарні місяць. Я бачила страшне видовище, як лежали купи умерлих людей. Пухлі лежали, як гори, а яка страшна, і тяжка голодна смерть, годі описати.

Я плакала день і ніч, чому я живу, чому Бог мене не візьме, не пошле мені смерти, щоб не бачити того, що ділося навколо мене.

Чи Нікіту зворушили сльози, муки і смерть мільйонів українських жінок, чоловіків і дітей, що купами вмирали на вулицях з голоду? Чи чув він стогін умираючих людей?

І ось тепер цей кат приїжджає до Америки.

Як же грубо помилилися ті державні мужі, що визнали совєтський режим. А як же грубо помиляються ті державні мужі, які думають, що кат змінить свої вовчі заміри.

В. Б-ка

Боффало, Н. Й.

Армандо Палясіо Вальдес

ХОСЕ

Повість

З еспанської мови переклав: Богдан І. Лончина

(29)

Прийшло те, чого можна було сподіватися: вслід за добром — лихо. Коли скінчився сезон на боніто, а на сардинки вже майже кінчався, судна об'якорились, безчинно чекаючи на мерлюсу й морського вугра. Під час цього безробіття моряки цілими днями сиділи в тавернах або — згідно з своїм звичаєм — ходили гуртами по березі моря, говорячи про кораблі, що з'явилися на обрії. Вони вже з'їли все те, що залишилося з багатих літніх паїв.

Зимою, коли рибалки почали виїздити на вугра й мерлюсу, в більшості разів приходилося їм вертатися ні з чим або з дуже малою здобиччю. Крім того насторожив їх північно-західній вітер. Тоді перестали ловити рибу і стали очікувати аж прийде догідна пора на ляща. Настав грудень, ще прикріший і змінливіший, як листопад. Але тому, що не було іншої ради, як їхати на море або ходити по селах і просити милостині (а це робили вони тільки в крайній потребі), рибалки почали ловити ляща, хоч були приготовані на всяке. Погода постійно погіршувалась. Врядигоди випадав погідний день, що дозволяв їм надіятися на покращання, але наступний день приходив ще гірший.

Чутка, що її хтось поширив у Родільєро, нагнала їм ще більшого страху. Казали, що один хлопець кілька ночей зряду бачив, як від берега відпливали три судна з залогою моряків, убраних в біле, і що по двох чи трьох годинах ті судна верталися, але порожні. Не легко уявити собі жах, що його викликала ця чутка, головно серед жінок.

До загального суму, що панував у містечку, долучилося ще й одно нещастя, яке глибоко порушило Елісу й Хосе. Прийшла вістка, що дон Фернанда Де Мейру знайшли мертвого на гірській дорозі, десь в околиці гори Леон. Припускали, що шляхтич ішов уночі, як це було його звичаєм, позичати гроші на процент, впав і забився насмерть. Але дехто запевняв, — без ніякої пошани для пам'яті лицаря Вільяпляни, посла до парляменту в Торо, президента Ради Італії та члена суду в Мехіко, — що дон Фернандо помер з голоду й холоду. Еліса плакала за ним, як за батьком; Хосе ходив багато днів похмурий і мовчазний.

Однак, приготування до весілля висушили їх сльози й полонили їхню увагу. Вони задумали побратися в перших днях грудня. Але це було неможливе з огляду на деякі труднощі, що їх спричинив пан-отець, а також і тому, що не знайшли хати. Хосе не хотів жити із своєю матір'ю. Знаючи її вдачу, він був певний, що Еліса мала б багато прикростей, хоч стара й полюбила її сердечно. Вінчання відклали на новий рік.

Погода зробилася така жахлива, а страх моряків був такий великий, що капітани суден рішили, що трос з них будуть вартувати кожної ночі, щоб спостерігати стан моря й неба і — на основі тих спостережень — рішати, чи треба скликати людей, чи ні. Крім того, ухвалено, що судно, яке плистиме першим, запалюватиме на носі світло, якщо вважатиме, що плисти далі небезпечно: це мало б бути знаком для інших, щоб верталися до пристані.

За дві ночі перед подією, про яку зараз розкажемо, черга вартувати прийшла на Хосе і двох інших моряків. Вони побачили, що погода лиха і рішили нікого не скликати. Але тому, що вже кілька днів не було жадної риболовлі і голод дошкуляв щораз дужче, деякі моряки стали нарікати в таверні на це рішення. День дещо змінився на краще. Вночі три інші капітани стали на варті; вони довго вагалися, чи кликати хлопців, бо вигляд неба й моря був поганий. Нарешті, закликали, згадавши про нужду людей чи може побоюючись нарікань.

Хосе був одним із перших, що прибули на берег.

— Мати Божа, що за погань! — гукнув він, дивлячись на небо. — А то вибрали ніч, щоб виїздити на море!

Та він був занадто розсудливий, щоб насторожувати товаришів, і занадто сміливий, щоб відмовитися від виїзду. Він замовчав і з допомогою товаришів спустив судно на море. Тому, що стояло воно найближче моря, було воно перше на воді і члени його залоги перші взялися за весла.

Коли вони відпливли від пристані на одну милю, Хосе дав наказ підняти вітрила. Астурійські судна завжди мають п'ять вітрил: головне поздовжне, носове, переднє високе і відтрило „оливопомазання"; їх уживають різно, залежно від сили вітру. Вітрило „оливопомазання" — найменше — має таку страшну назву тому, що його підіймають, саме одно, тоді, коли судну загрожує загибель.

— Що підіймаємо, Хосе? — запитав один моряк.

— Носові — відповів той сухо.

Моряки завісили поздовжне вітрило посередині, а носове на носі судна.

Ніч була темна, а по небу з дивною швидкістю гнали чорні й округлі хмари. Це означало, що високо вгорі вітер дме так, як гураґан, хоч внизу він ще не давав відчувати своєї сили. Це незвичайно непокоїло й бентежило Хосе і він не зводив очей з неба. Всі сиділи мовчки. Холод паралізував руки, а страх, що його не могли приховати, — мову. Кидали часто погляд на обрій, кудою гнали хмари із щораз більшою швидкістю. Море було бурхливе й підозріле.

Так плили вони з чверть години, аж Хосе раптом перервав мовчанку вигукнувши:

— Що за огида! Сьогодні й дідько не вийде на море!

Три або чотири моряки спільно сказали:

— Маєш рацію. Погода жахлива. Вона добра для свиней, а не для людей.

— Якщо йде про нас, Хосе, — додав один — то далі не їдь... Якщо вважаєш це за доцільне, завертай...

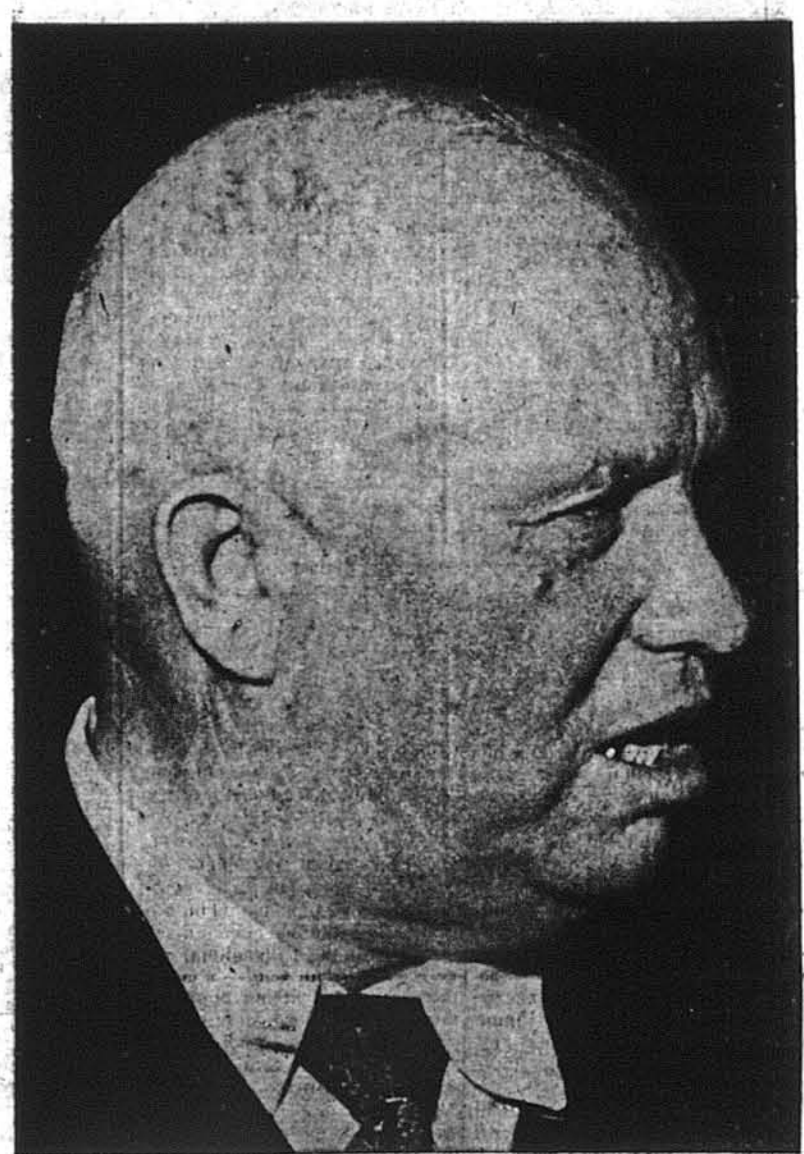
Хосе не відповів. Кілька хвилин він мовчав, а тоді раптом підвівшись сказав рішучим голосом:

— Засвітити лямпу! Змінити курс!

Один з моряків засвітив лямпу і почепив її з очевидним вдоволенням на носі судна. Також виконано з вдоволенням другий наказ.

"Мир и Дружба!"

(„МИР І ПРИЯЗНЬ")

Нікіта Хрущов

Під таким гаслом кремлівський проводир Хрущов приїздить до З'єдинених Держав.

„Мир і приязнь" — це для Хрущова повне уярмлення всіх народів, всіх людей, всіх речей безбожницькій кліці комуністичних змовників, теперішнім царем яких є він, Хрущов.

Використовуючи це своє облудне гасло, він обіцяє великі зиски з торгівлі промисловцям та рай на землі робітникам.

Проте, ніхто краще не з'ясував дійсної думки і цілі Хрущова, як це зробив він сам у своєму грубому вигуку: „Ми вас угробимо!"

Запрошення Хрущова з відвідинами до З'єдинених Держав додасть йому поваги, якої він потребує серед російського народу і тих народів, які хитаються у відношенні до комунізму. Але воно викличе також розпач серед людей у країнах, уярмлених комуністами.

Якщо наші державні мужі або керівники нашого господарського світу не добачать того, що Хрущов буде записаний у всесвітній історії, як один з найбрутальніших убивників і найбезсоромніших брехунів, то тим самим вони причиняться до утрати народами, що їх уярмив Хрущов, віри, що найбільша надія на визволення — З'єдинені Держави.

Щоб ми, як нація, пережили цей час — конечною вимогою є те, щоб наші люди усвідомили величезну різницю між тим, що Хрущов говорить, і тим, що Хрущов робить.

Жахливо-брутальна дійсність угроблення у комуністичній неволі добре відома членам 22-ох уярмлених народів, які названі нижче.

Хай же тут не буде ніяких концесій, угод і „договорень" з Хрущовим! Не даймо себе вманеврувати переговорами у таку ситуацію, що її плянує для нас Хрущов — в ситуацію, в якій станемо його найбільшим уярмленим народом!

Тим часом — згадаймо про ті тисячі, які померли у своїх зусиллях оборонити волю в країнах, що нині є під контролею Хрущова, як ось:

ПОЛЬЩА	ТИБЕТ	АЛЬБАНІЯ	ГРУЗІЯ
МАДЯРЩИНА	ПІВНІЧНА КОРЕЯ	ІДЕЛЬ-УРАЛ	УКРАЇНА
ЛАТВІЯ	ПІВНІЧНИЙ В'ЄТНАМ	КОЗАКІЯ	ВІРМЕНІЯ
ЕСТОНІЯ	СУХОДІЛЬНИЙ КИТАЙ	ТУРКЕСТАН	БОЛГАРІЯ
ЛИТВА	ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА	АЗАРБАЙДЖАН	РУМУНІЯ
	СХІДНЯ НІМЕЧЧИНА	БІЛОРУСЬ	

ЕЛЛЕН-БРЕДЛІ КОМПАНІЯ, Мілвокі, Висконсін, закликає Вас твердо стояти при Ваших американських вольностях. Вони охоплюють Вашу волю жити, Вашу волю молитись до Бога, Вашу волю працювати і голосувати — як хочете. Ці вольності все ще зберігаємо в З'єдинених Державах Америки. Але ці вольності зруйновані у великій частині світу, де комуністи захопили владу. Не допустіть, щоб це сталось і тут!

ЕЛЛЕН-БРЕДЛІ КОМПАНІЯ, Мілвокі, Висконсін виробляє контрольні частини мотора високої якости та складові електронічні споруди. Цим публічним оголошенням **ЕЛЛЕН-БРЕДЛІ КОМПАНІЯ** не хоче продати Вам нічого іншого, як тільки важливе пізнання і зрозуміння страхітливої загрози, що її становить керований з Москви міжнародний комунізм, — страхітливої небезпеки для нашої країни, нашого народу та нашої незрівняної свободи вільно вибирати собі спосіб свого життя.

До 25 відбиток цього оголошення АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ кожний може дістати БЕЗПЛАТНО. Понад 25 відбиток можна набувати по 2½ цента за відбитку. Школи й церкви можуть дістати цю відбитку в необмеженому числі БЕЗПЛАТНО, якщо напишуть на адресу:
ALLEN-BRADLEY COMPANY, Milwaukee, Wisconsin.

The ALLEN-BRADLEY COMPANY ведуть програму „Боб Саєгрист і Новинки" від понеділка до п'ятниці, в 6:00 год. по пол. (центрального часу) через радіо WLS (890 поділка на Вашому апараті) в Шікаго.

ПРОМІНЬ

Рік V Вересень 1959 Ч. 7 (43)

1709 — УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ГІДНО ВІДЗНАЧИТЬ РОКОВИНИ ГЕТЬМАНА ІВАНА МАЗЕПИ — 1959

В ДНЯХ 19-20 ВЕРЕСНЯ 1959

„Струнко" наказ ч. 2.

ХЛОП'ЯЧИЙ І ДІВОЧИЙ ТАБОРИ НА ОСЕЛІ ІМ. О. ОЛЬЖИЧА

ХЛОП'ЯЧИЙ ТАБОР

Табір тривав 9 тижнів, від 28 червня до 29 серпня. В тому часі мав він 3-ох командантів: Івана Штрома (три тижні), д-ра Василя Ящуна (три тижні), Іринея Ісаєва (останніх три тижні).

В тому часі було 3 бунчужних: Зенон Филипович, Андрій Масюк, Ігор Зуєвський.

Число братчиків змінялось: на початку табору було двоє (З. Филипович, та І. Зуєвський), а з часом зросло до 6. Були такі братчики (крім повище згаданих): Петро Дяченко, Лев Домбчевський, Трувор Кузьмович, Когут. Писарем табору ввесь час був Юрій Луців.

З початком табору учасників було 25. Опісля прибуло до 50, а наприкінці залишилося коло 18. Учасники табору були угруповані, залежно від віку, в відповідних гуртках.

В програмі щоденних зайнять переводжено такі зайняття: впоряд, спорт, гутірки, ідеологічно- і національно-виховні, — а також гутірки з української літератури та на теми про поведінку.

За час табору переведено коло 6 цілоденних прогулянок, які відбувались або пішки в терен, або частинно таборовим автом на дальші озера і т. і. Часто ті прогулянки відбувались враз із дівочим табором. Крім цього відбувались численні короткі прогулянки чи проходи по довколишньому терені.

Також відбулись одноразові спортові змагання, присвячені відзначенню Мазепинського року під проводом п. Р. Завицького. Ці змагання тривали два дні і відбувались в ділянці таких родів спорту: відбиванка, копаний м'яч, бейсбол, стріляння з рушниці, плавання, біг і стук-пук.

Під час декотрих проходів у терен відбувались теренові гри.

Переведено 8 таборових ватр. Одна з них була присвячена гетьманові Мазепі. Інші ватри мали веселий характер. Учасники табору також активно підтримували своїми точками та скечами фестини та забави, які відбувались в оселі в суботи і неділі.

В ділянці майстрування переведено декілька зайнять. Змайстровано відбиванкову площу, прикрасу під щоглами та „місток" (підвищення з патиків для маленького прапорця). Також займались учасники дрібним майструванням.

Майже кожного погідного дня відбувалась купіль в таборовому басейні або на греблі.

В деякі дні відбувались „зайняття гуртками", під час яких братчики з своїми гуртками переводили товариські гри і забави, читання оповідань та розповідей і т. д.

Щодня двоє учасників табору чергувались в дижурі для помочі в кухні.

Щонеділі і в свята обидва табори (хлоп'ячий і дівочий) їздили на Службу Божу до Палмертону, де є українська греко-католицька церква.

Під час таборування ішла тісна співпраця поміж командами хлоп'ячого і дівочого таборів.

Частина учасників табору.

ДІВОЧИЙ ТАБОР

Дівочий табор почався 28 червня ц. р. на оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні. Командантою його була Анна Процик. На таборі відбулося сорок гутірок на теми: Гетьман Іван Мазепа (з нагоди його 250-ліття), Перемога під Конотопом, О. Ольжич, патрон Оселі, Олена Теліга та ін. Щоденно дівчата вивчали народні та стрілецькі пісні. Крім того, кожного дня одна година була призначена на читання українських книжок. Читали твори Франка, Лепкого, Стефаника. Крім цього займалися плаванням у басейнах, відбиванкою, копаним м'ячем і грою „пім-пом".

Перша ватра була призначена для родин, які там таборували і проводили свої вакації.

Друга ватра мала святочний характер, бо була присвячена Великому Гетьманові Іванові Мазепі. Головним промовцем на ній був д-р Василь Ящун. Діти деклямували й співали, а також виступали у сценці „Гетьманська шабля".

Крім того відбувся ряд інших веселих ватр. Дітвора брала участь також у дивізійнім святі, з нагоди 15-ліття бою під Бродами.

Дня 6 серпня ц. р. дівчата підготовили фестин для батьків і гостей. З огляду на те, що падав дощ, фестин відбувся у забавовій великій залі. В програмі виступали всі учасники табору. Дівчата були вбрані в народні строї. Дуже цікавий був монтаж „Батько і син", приготований комендантом хлоп'ячого табору д-ром Ящуном. В неділю програма фестину продовжувалася. Відбулися відбиванкові змагання, були повторені деякі кращі точки з попереднього дня.

Учасники табору відбули шість цілоденних прогулянок у мальовничих горах, про які ніколи не забудуть.

Команда і булава табору складалася з таких осіб: комендантка табору — Анна Процик, лікар — С. Бережницька. Булава: Рома Шуган — писар, Ляриса Поліщук, Ляриса Чайківська і Віра Татунчак — сестрички виховниці. Вероніка Цегельська — інструкторка співу.

Дівчата брали участь у спортових змаганнях з нагоди 250-ліття Мазепинського Року: відбиванка, стріляння з лука і рушниці.

Підчас викладів на таборі.

З листів канадійських мунівок до командантки табору в Лігайтоні

Дорога пані Командантко!

Я щасливо заїхала до Торонта 4. 8. ц. р. В поїзді мені зі сестричкою Даркою не дуже добре їхалось, бо все жаліли ми за табором.

В четвер цілий день була в ліжку, бо трохи перестудилась, але на другий день чулася добре і мама вже казали мені помогти в хаті. Кожного ранку я буджу свою сестричку Зеню і братчика Славчика і ми всі йдемо на наш город на руханку. Я її дуже полюбила.

Тепер по відпочинку я маю багато праці, бо хочу написати листи до декотрих товаришок, а також списати свої спогади про побут в Лігайтоні, щоб залишилось на пам'ятку на ціле життя. Крім того я ще вправляю щодня на акордеоні і щоп'ятниці їжджу із братчиком на лекції музики.

Я дуже полюбила табір, такі гарні прогулянки, українські пісні, гутірки, купіль і інші зайняття. Дуже мені було присмно і весело з Вами і з усіма товаришками. Я питалася моїх батьків, чи я ще на другий рік поїду до табору. Вони сказали, що як буде змога, то поїду з братом або сестрою.

Дуже Вам дякую за себе і за сестричку Дарку.

Пані Командантко, я прошу Вас, якщо маєте знімку, то пришліть мені на пам'ятку, бо я Вас дуже люблю. На цім кінчу. Здоровлю Вас гарно і прошу здоровити всіх дівчат. До побачення.

Орися Женчук, мунівка.

—o—

Дорога Пані Командантко!

Пишу Вам цього листа як вислів моєї вдячности за чудово проведений місяць на Оселі ім. О. Ольжича.

За той час я мала нагоду користуватись українською мовою з дітьми, які, як я, зросли поза Україною.

Я мала нагоду пізнати і подружитися з дітьми різного віку, молодшими і моїми одноліткам. Може і так бути, що ми більше не зустрінемось, але я ніколи їх не забуду.

Я навчилась співати пісень, що їх наш нарід співає. Я довідалась про старі українські легенди і звичаї. Я познайомилась дещо більше з історією народу, край якого так хотілося б мені побачити. Я мала щастя познайомитись з різними поважними людьми, професорами, професіоналістами і т. д. Мені було приємно спостерігати, як всі вони сповнені однією ідеєю — визволення нашого великого народу.

Я ніколи не була в Україні. Я ніколи не бачила її потужних рік, не бачила ланів, що їх мої батьки, діди і прадіди управляли.

Я народилась далеко від України, але мені здається, що там, в країні моїх батьків, я направду почувала б себе вдома.

Слів подяки не вистачає мені, щоб виразити мою вдячність за те почуття гордости, що скріпилось у мені у відношенні до народу і країни моїх батьків.

Щиросердечно вітаю Вас

вдячна Марія Вишньовська.

Полева Служба Божа на таборі.

ПАМ'ЯТНА ЗУСТРІЧ

У днях 5, 6 і 7 вересня на оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні відбулася величава зустріч членів МУН, ОДВУ, УЗХ та Зарева з канадійськими друзями, яких приїхало чимало. Під час цієї зустрічі на спільних засіданнях вирішено багато різних справ американського і канадійського терено, як також підсумовано й обговорено попередні успіхи та невдачі і намічено завдання на майбутнє. Вечором відбулася забава для молоді та старшого громадянства.

В неділю рано відбулася Служба Божа з панахидою, яку відправлено за упавших членів націоналістичного Руху, зокрема членів ОДВУ. Над прибраною символічною могилою промовляли: інж. О. Бойдуник, який перебуває на цім терені, та проф. О. Грановський. Вечором відбувся бенкет з нагоди 30-ліття українського націоналістичного Руху та 30-ліття ОДВУ, на якім промовляло багато учасників, між ними посадник міста Лігайтону.

З нагоди зустрічі виголошено було кілька доповідей на різні теми, між ними доповідь секретаря ГУ МУН під назвою „Як далі?". Дискусії затяглись до пізньої ночі. Останній день, 7 вересня, призначений був на засідання членів Головних Управ. Рівночасно ГУ МУН відбула засідання в справі приїзду до ЗДА ката України Хрущова.

Вітаємо позитивну ініціятиву

Перечитавши книжечку інж. Романа Білинського п. н. „Наші діти в небезпеці", видану заходами Т-ва „Самопоміч", і довідавшись про створення організаційного Комітету українського громадянства міста Ню Йорку, завданням якого буде підготовити ширші Загальні Збори громадянства і виховників, — хочемо привітати ініціятиву Т-ва „Самопоміч", Об'єднаного Комітету, Шкільної Ради УККА та ініціяторів на чолі з інж. Р. Білинським. МУН, свідомий небезпеки, яка загрожує нашій молоді, буде активно допомагати Комітетові Опіки над молоддю і закликає своїх членів та їхніх батьків активно включитися в працю Комітету.

Редакція „Променю"

Завішення прапора.

IT'S TIME TO ORGANIZE DORIST MUN

By Oleh Riznyk

At the last MUN convention in September 1958, the older MUN members after serving faithfully in the organization for many years, looked around them for replacements of a younger group. Such a group of young members who could carry forth the responsibilities of the organization were not to be found. Reluctantly the old members resumed their outgrowned activities. For this reason, we have today an extraordinary situation in the MUN organization. Many members of the Central Executive are also members of the older parent organization ODWU, or the student organization ZAREVO. As a result they cannot possibly devote their full time and abilities to MUN.

We often joke and laugh at the baldy-headed "youth" who belong to MUN. But it is no joke. Younger blood is needed in the Central Executive to assume the responsibility in MUN. Without this younger group to take control, the organization will soon wither.

One of the best possible ways to begin to build a MUN organization with more youth in it is to start at the very roots. To recruit *Dorist* MUN between the ages of 6-13 who could soon be able to take control of the organization would be the best solution possible. For many years now there has been plenty of talk of a reinvigorated *Dorist* MUN that was soon to take shape, but in all instances the plans were quickly forgotten or postponed. Reality of the seriousness of the present situation should invoke a greater demand for an active *Dorist* MUN in America.

It's time to organize *Dorist* MUN now because of this outstanding need to continue MUN. MUN Branches throughout the country have neglected to realize that the perpetuability of their Branches depends upon the continuing supply of newer members. Such a supply can only be guaranteed by a *Dorist* MUN.

It's time to organize *Dorist* MUN because we have seen for ourselves the tremendous success of the Ukrainian Gold Cross children's camp and have noticed the curiosity of the children about *Dorist* MUN. Many of these same children who attend the camp are never given their chance to join a *Dorist* MUN Branch because there is no one to organize or supervise *Dorist* MUN activities. The local MUN Branch is the proper agency to do this organizing and supervising. They should take this responsibility seriously and begin now to fulfill what has been an increasing demand for *Dorist* MUN by the children themselves.

There will be a conference on Labor Day devoted to the problems of the organization. Members of ODWU, Gold Cross, MUN and ZAREVO will engage themselves in lengthy discussions in smoke-filled rooms on the Ukrainian Homestead. If former conferences are any guide, this one will last the entire period of the 3-day weekend, many sessions running deep into the night. The delegates attending the conference should keep in mind what they owe their children and their organization. Will those children who attended the camp, return home without the benefits of profiting by learning more about Ukraine and making new Ukrainian acquaintences in their home town? Will the benefits provided to the children also help and build our organization? It is not in the hands of the children to resolve these questions, but only in the hands of the people who are active in ODWU, GOLD CFOSS, MUN and ZAREVO. It is up to these organizations to provide them the leadership they need. It's time to organize *Dorist* MUN now!

Flag-raising ceremony at the children's camp held at the Ukrainian Homestead in Lehighton, Pa. this summer.

MUN ACTIVITIES

● Volodymyr Bakum has just recently returned from a visit to Europe. There he viewed the Communist Viena Youth Festival with an interested eye. Discussions with other youth throughout Europe brought him an added insight to the problems our Ukrainian American youth face. Through conversations with Ukrainian youth attending the Festival he found them already parrotting the Communist line. Mr. Bakum recently addressed an assemblage at the Ukrainian Homestead, relating his experiences in his travels.

● Volodymyr Procyk spent much of his summer at the Ukrainian Homestead in Lehighton where his wife is directing the Ukrainian Gold Cross camp for children. Several of the pictures he took of the camp appear on this page. He reports of the tremendous success of the camp where at one time there were over 100 children attending. With the evident success of this camp, he looks for one that will be better and larger next year. Because it was resolved by the Central Executive Committee of ODWU that the Ukrainian Homestead must be used for the upbringing, education, and entertainment of our children and because this camp is of prime necessity for our *Dorist*, MUN feels that continuing these nonprofit camps for the *Dorist* must be one of the goals of the Homestead.

● Mrs. A. Domaratzky, wife of MUN's Secretary and editor of *Promin* Anatole Domaratzky, gave birth to a baby girl, Lydia, on August 25, 1959. Congratulations are in order to Mr. and Mrs. Domaratzky for this new addition to his family.

● There is a strong sentiment to hold a MUN convention earlier than the ODWU convention next fall. Many MUN members feel that it would be inconvenient to hold their convention with ODWU's, since it will take place in Chicago. Most MUN members reside on the Eastern seabord and it would be difficult for many of them to make such a long trip. Because of this difficulty, the Central Executive of MUN has been seriously considering a move that would change the date and place of the next MUN convention to early or mid-winter. The place of the proposed convention is as yet undetermined; however it will probably be held in New York City. Support of this proposal has come from many quarters but definite arrangements have not been reached as yet.

● Two MUN members were joined in holy matrimony at St. Vladimir's Church in New York City on August 2, 1959. They are the former Natalie Pasiuk, who has been active in Branch # of MUN in New York City for three years and has served as President of that Branch recently, and Mr. Oleh Riznyk who is *Dorist* MUN referent of the Central Executive of MUN and editor of the English column in *Promin*. The Ukrainian ceremony was performed by Reverend Peter Malech and was attended by Catherine Maday and the bride's sister Helen Pasiuk. The best man was Donald Scooler, a college classmate of Mr. Riznyk. His brother, Zenon Riznyk was usher. After the wedding ceremonies, a small family reception was held nearby. The couple spent a two-week honeymoon at the summer home of the groom's parents in Pine Plains, New York. Mr. and Mrs. Oleh Riznyk will make their new home on Seventh Street in New York City.

ЩЕ РАЗ ПРО УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Актуальною в Америці є справа створення катедри українознавства при одному з університетів, ідуть намагання зібрати фонди на цю потребу. Безперечно, фонди потрібні, але ще більше потрібні слухачі, потрібне зацікавлення українською мовою, особливо молоді українського походження.

Справа знання української мови і зацікавлення нею — це справа і молоді і батьків. Молодь часто не розуміє вартости й доцільности цієї справи, а батьки також часто не усвідомлюють доцільности, або, усвідомлюючи, не знають, як переконати в цьому своїх дітей.

І сидять старші, мріючи про той час, коли „вернемось до Львова, наб'ємо Ваньці морду", та гонять як примару від себе думку про те, що коли справді колись доведеться вертатися до Львова, то їхні діти не вмітимуть навіть з рідною бабунею порозумітися.

Питання: Чому вивчати українську мову? Залишімо збоку такі „старокрайові сентименти", як те, що вже сам кровний наш зв'язок з Україною і її народом, нам цілком зрозумілий і природній етично - моральний обов'язок любити мову і культуру наших батьків, наказували б нашій молоді в Америці вивчати українську мову. Поставмо питання в практичній площині: Чи корисно будь-якій людині знати більше як одну мову? Кожен відповість, що так. Американці щойно тепер зоглядилися, як мало з них знають чужі мови, і починають у поспіху їх вивчати. Молоді люди, які знають чужі мови, тепер у великому попиті в кожній ділянці національного життя: в шкільництві, у війську, в державній службі, в торговельних підприємствах.

Яку ж мову, крім англійської, варто знати? Один з моїх знайомих, українського походження, але народжений тут хлопець, пішовши до війська, написав в одному з перших листів додому: „Тату, як я жалію, що не навчився української мови вдома! Вона тут мені дуже й дуже пригодилася б". Чужі люди, довідавшись про ваше національне походження, відразу питають: чи ви знаєте мову своїх батьків? Це ж природно, бо ж природно сподіватися від людини, а зокрема освіченої людини, зацікавлення мовою своїх батьків і пошану до цієї мови. Зрештою, вивчення української мови, як другої, крім англійської, є природнє, і тому, що її найлегше вивчити, маючи змогу чути її і розмовляти нею в хаті.

Дехто не вчиться української мови, бо не бачить ніякої її практичної вартости. Поперше, коли б українська мова не мала ніякої практичної вартости, її не вчили б у військовій школі мов у Монтерей, де її вивчають навіть не-українці. Подруге, російська мова до недавнього часу також не була популярна в Америці, а гляньмо, що діється тепер! Ніхто не знає, що буде завтра. Як-не-як, Україна перша природними багатствами і друга величиною країна на Сході Европи. Вільна Україна матиме дані стати політично і стратегічно ключевою державою на перехресті Европи і Азії, однією з найбагатших країн Европи (на це недавно звернув увагу кореспондент „Ню Йорк Таймсу") і одним з найповажніших торговельних партнерів Америки. Потретє, не забуваймо таки тієї нашої бабуні, яку нам колись може доведеться відвідати в Україні, вона таки англійської мови не вивчить на те, щоб з нами порозумітися. Невже наймитимемо перекладачів, щоб з нею поговорити?

Багато батьків зробили ведмежу прислугу своїм дітям, перейшовши на англійську мову в хаті, щоб, мовляв, дітям легше було вчитися в школі. Погляньмо на тих, які пішли до дитячого садка, не знаючи ні слова по-англійськи. Правда, перші тижні були їм важкі. Але тепер вони вчаться так само, як і всі інші діти; їхні оцінки залежать не від того, чи вони знали англійську мову, йдучи до школи, а від їх загальних здібностей і від того, як пильно вони вчаться. Тепер вони добре знають англійську мову, а водночас і українську також, якщо батьки у міжчасі її не занедбали.

Багато нашої молоді не вживає української мови тому, що їм важко нею говорити. Вони читають більше англійських книжок, вживають частіше англійської мови (в школі і між товаришами), унаслідок чого їхній запас англійських слів більший, ніж запас українських, їм легше висловитись по-англійськи і, йдучи по лінії найменшого опору, а то й боячись зробити помилку в українській мові, вони воліють говорити по-англійськи. У цьому випадку допомогти може тільки наполегливість, прийняття правила про вживання тільки української мови в хаті і в українськім товаристві (от хоч би в дитячих літніх таборах). У багатьох родинах батьки з-правила „не розуміють", коли діти звертаються до них по-англійськи, підказують дитині українське слово, коли вона його не знає. У таких родинах не почуєте англійської мови, хоч обоє батьки її добре знають і, як наслідок, діти говорять доброю українською мовою поза хатою в американському товаристві.

Спостерігаючи дітей в школах української мови, можна прийти до висновку, що діти, і то навіть такі, які, прийшовши до школи, зовсім не розуміли української мови, відповідно заохочені, назагал цікавляться мовою і намагаються її вивчити. Родина і наша суспільність можуть їм у цьому допомогти, заохочуючи говорити по-українському.

На те, щоб добре вивчити будь - яку мову, треба трьох речей: говорити нею, читати книжки в тій мові, щоб збагатити свій запас слів, і писати, щоб навчитися систематично думати цією мовою і практично застосовувати вивчені слова, яких не вживається часто в щоденному житті. Це саме відноситься й до української мови. Навіть відвідування раз на тиждень української школи не дасть доброго, практичного знання, якщо серед тижня не читати українських книжок і не вживати цієї мови вдома.

Врешті ще одна очевидна, а все ж не завжди зрозуміла справа: це є питання культури і чистоти мови в ужитку. Що б ви сказали, якби, наприклад, у середній школі вчили „еспанської" мови, в якій щодруге слово було б англійське? Такого вчителя чи вчительку адміністрація школи вже на другий тиждень прогнала б. А все ж скільки наших батьків, і то таких, які повинні були б знати літературну мову, не звертають уваги на її чистоту в розмові з дітьми.

Дорогі тати і мами! Якщо ви кажете вашій дитині, щоб вона побігла до ґросерні купити батлю джусу, бо ви мусите скоренько брати стріткару і їхати до стору за новим ковтом і поклінувати гавз, поки тато прийде з джабу на диннер, то чи ви справді думаєте, що вчите ту дитину української мови і пошани до тієї мови? Ваші мами і сестри в Україні такої „української" мови не зрозуміють.

Ю. П.

ПРОМІНЬ

Сторінка Молодих Українських Націоналістів у ЗДА (Youth of ODWU)

Редагує — А. ДОМАРАЦЬКИЙ

Редактор англо-мовної частини — О. РІЗНИК

РЕЗОЛЮЦІЇ ШОСТОГО КОНГРЕСУ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ

(ЩО ВІДБУВСЯ В ДНЯХ 9-12 ЛИПНЯ 1959 У ВІННІПЕГУ)

(4)

УКРАЇНСЬКЕ СТУДЕНТСТВО

Шостий Конгрес Українців Канади, уважаючи потрібним скріплення українського студентського сектора, що його репрезентує Союз Українського Студентства Канади, постановляє:

1) Звернутися з апелем до українських організацій, товариств і установ, щоб вони підтримали ініціятиву Союзу Українського Студентства Канади у покликанні до життя „Українського Стипендійного Фонду Канади", та доручити КУК, щоб він поробив старання в напрямі організаційної допомоги у початках цього фонду.

2) Доручити КУК, щоб він опрацював більше сталу систему фінансової допомоги на видавничі цілі студентських публікацій і видань та систему збірки національної вкладки студентськими силами.

3) Доручити КУК, щоб він поробив належні старання в Канадійській Раді Культури (Канада Кавнсіл) у справі допомоги у формі стипендій на студії українських дисциплін та дотацій на підтримку української студентської діяльности.

РАДА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ КАНАДИ (РУМК)

Нав'язуючи до загальних завдань КУК, щоб зберегти українську національну й культурну ідентичність в Канаді, Конференція РУМК висловлює своє бажання зайняти в тому процесі належне їй місце.

2) Конференція РУМК стверджує, що за перших шість років свого існування організаційні форми РУМК виправдали себе, як успішна база для координації праці в напрямі здійснення поважних завдань.

3) Для більше справної діяльности РУМК, Конференція відмічує потребу зорганізувати Відділи РУМК у всіх більших українських осередках у Канаді та звертає увагу на конечність співпраці тих Відділів з Централею РУМК.

4) Для здійснення наміченних завдань Конференція РУМК звертається через Шостий Конгрес Українців Канади до всіх українських організацій у Канаді з таким побажанням:

а) У виявах суспільно-громадського життя зберігати здорову й будуючу атмосферу, в якій молодь мала б нагоду й можливість для своєї праці.

б) Матірні громадські організації повинні виявити більше зрозуміння для потреб молоді й її організаційних клітин та піддержувати їх активність у РУМК.

б) Конференція, відмічуючи потреби для фізичного й духового розвитку української молоді Канади, підкреслює вимогу модерно влаштуваних і вивінуваних у спортові приладдя домів для молоді й закликає КУК звернути на це увагу українського громадянства.

5) Конференція РУМК відмічує, що завдання і праця РУМК не знайшли досі повного зрозуміння в українській спільноті Канади й тому просить українську пресу спопуляризувати РУМК та його завдання і цілі.

6) Конференція РУМК закликає українські молодечі організації до послідовної підготовки та гідної участи у Всеканадійському Здвизі у Вінніпеґу з нагоди 100-ліття смерти Т. Шевченка, в 1961 р.

(Закінчення буде)

З наших буднів

ХАЙ ЖИВУТЬ СПОРТОВЦІ!

Тригі „Слава" і „Гіп-гіп-гура!" — треба гукнути нашим завзятим симпатикам спорту і футболістам УСК-у! Не журяться вони тим, що сюди приїжджає Нікіта Хрущов з усім сімейством, а роблять своє діло — відкривають і посвячують в цю неділю, 13-го вересня, перший український спортовий майдан на землі Рокефеллера.

Так, того ще досі не бувало! Дотепер наші українці переважно купували курячі фарми, вакаційні оселі та озера, і вже в самих горах Кетскил викупили в американців стільки землі, що, якби її скомасувати докупи, то можна б збудувати тут Карпатську Україну (зі столицею в Гантері і з п. Володимиром Кобзярем, як його першим бюрґермайстром).

Та оце вперше спромоглась еміґрація на купно спортової площі в Каледж Пойнті, на якій наше славне юнацтво буде собі копати м'яча, грати у відбиванку та вправляти всяку легкоатлетику. А при них, молодих, і ми, олд-бої, деколи трохи розрухаємо наші старі кості. Інша справа, що ще перед офіціяльним відкриттям майдану, на ньому вже відбувалися різні руханкові вправи, переважно з лопатами, джаґанами, як теж і з таґками...

Бо ж це відома річ, і ніхто з цього не робить таємниці, що перед тим був на цьому шматку землі міський смітник, з пірамідами всякого „джонку", і багато гіркого українського поту вилилося в цю вільну, американську землю, поки гарячі симпатики і члени УСК-у своєю добровільною працею не привели купленої площі до більш-менш нормального стану.

Гадаю, однак, що Управа УСК-у зробила один великий промах, що заздалегідь не опублікувала заклику - відозви до українського громадянства, що, ось, мовляв, дорогі Брати і Сестри, тепер є нагода не тільки сповнити патріотичне діло, але й загубити трохи тих фунтів, якими Америка так нас карає за 5-ий гріх головний. От, я сам радо був би пристав до такої бриґади, що возить таґками сміття, щоб втратити дещо з свого „капіталістичного накопичення", як каже Микола Понеділок. А слідом за мною пішли б напевно і колеґа Славко Курдидик, і Коля Приплись, інженери Жуковський та Яремович, і д-р Іван Макаревич, і багато інших щирих патріотів.

Ще одну фатальну помилку зробили, цим разом, члени - основники УСК-у, з д-ром В. Баранецьким на голі, що приїхали до Америки 350 літ пізніше. Бо якби прибули сюди, наприклад, з Генрі Гудсоном, то мали б добру оказію купити цілий Манґаттан за 27 долярів, і то не за готівку, а за „смирнівку". А тепер мусів УСК гримнути 50,000 долярів за кусень смітника! Бо гухраїнці, як звичайно, мусіли спізнитись і проґавили такий знаменитий бизнес!

Все ж таки я радив би Вам, Дорогі Усківці, не зражуватись тією історичною невдачею, а, затиснувши зуби і закотивши рукави — гартувати тіло і душу, і йти від перемоги до перемоги, яка завжди буде за Вами, якщо будете мати таких бравих юнаків, як у цьому сезоні. А по-львівськи кажучи — тримайтеся, хлопці вітру і бийте всіх противників на своїй власній і чужій території аж до спалення останнього морґеджу!

Ікер

● На міжнародному ярмарку в Загребі (Хорватія, Югославія) найбільшу сенсацію в американському павільйоні викликає машина до записування голосу виборця і для голосування за найкращу американську фільмову зірку, на найбільш улюблених спортовців та історичні постаті.

● „Ль'Оссерваторе Романо", офіційний пресовий орган Ватикану, виступив гостро проти конкурсів жіночої краси, прирівнявши їх до ярмаркових показів расових тварин. Такі конкурси, на яких молоді жінки парадують перед суддями в купальному одязі, це — як твердить згаданий часопис — таке саме непристойне видовище, як використовування голих жінок для піднесення атракційности фільмових чи сценічних показів.

ДОПОВІДЬ МГР. ІРИНИ ПЕЛЕНСЬКОЇ

В суботу, дня 12-го вересня 1959 р. в год. 6-ій вечора відбудеться в залі НТШ, 302-304 Захід 13-та вулиця в Ню Йорку доповідь п-і мгр. Ірини Пеленської з Австралії на тему: „Наукова й суспільна діяльність українців в Австралії. Доповідь буде ілюстрована численними фотознімками. Доїзд підземкою: зупинка лінії Індепендент при 14 вулиці і 8-ій Евеню в Ню Йорку.

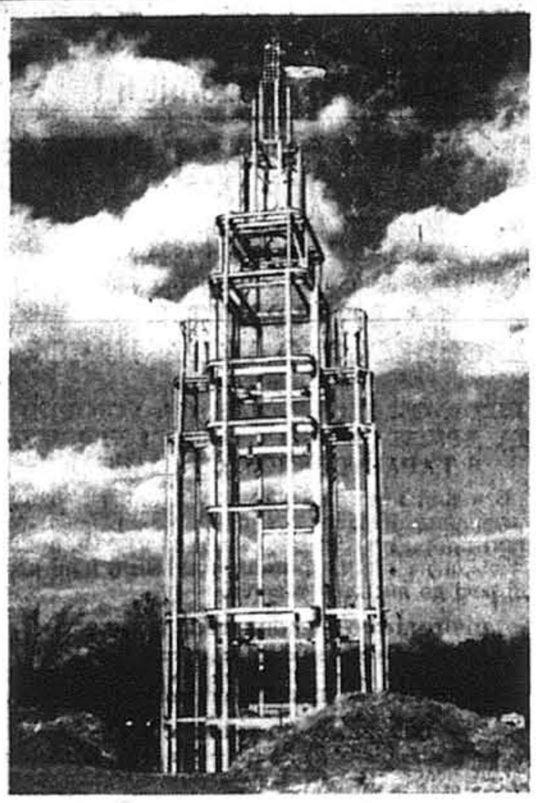
Проєкт Церкви - Пам'ятника

Дня 15-го вересня 1959 р. на землю США Америки ступить нога НІКІТИ ХРУЩОВА. Від цього дня, на протязі майже двох тижнів, по осяяних сонцем волі просторах нашої Країни буде блукати тінь найбільшого в сучасну нам пору злочинця, взагалі, а ката Українського Народу, зокрема.

Приїзд Н. Хрущова до США викличе у всіх нас ще яскравіший образ мільйонів його жертв в Україні та в інших країнах, поневолених так само, як і Україна, силою огня, заліза і терору. В дні побуту Н. Хрущова в нашій Україні повсякчасний наш біль по жертвах комунізму сягне найвищих меж. Втихомирити цей біль зможе лише наша гаряча молитва за душі всіх страдників — жертв комуністичної тиранії в світі. Ця молитва зміцнить і нашу повсякчасну віру в остаточну перемогу Божої Правди над Злом, волі над тиранією, правдивої демократії над безбожницьким комунізмом, замірами якого керує сьогодні вірний „соратник" неперевершеного в злодіяннях Йосифа Сталіна, його вірний помічник і наступник Нікіта Хрущов.

В цім намірені, у всіх церквах нашої Метрополії в США, в неділю, 20-го вересня ц. р., будуть відправлені **ПАНАХИДИ** по всіх жертвах триваючої вже понад 40 років комуністичної інвазії в світі. До участи в цій заупокійній молитві кличу всіх Братів і Сестер — Українців, всіх тих, кому дорогою і болючою є жертва героїв і мучеників.

Архиєпископ МСТИСЛАВ,
Голова Консисторії Української Православної Церкви в США.

Довершена частина будови

Нехай цей жахливий образ з днів Великого Голоду в Україні (1932-1933) пригадає всім вільним у світі людям злодіяння Йосифа Сталіна та його вірного помічника Нікіти Хрущова. Але, викликаний ним біль по наших мучениках і страдниках нехай не ограничиться лише чуттям, нехай той біль викличе у нас чин, чин гідний тих мучеників, а саме — приспішить закінчення будови Церкви-Пам'ятника, яку Українська Православна Церква в США будує на молитовний спомин саме тих героїв і страдників.

Гідним наслідування є приклад тих, що на приїзд Н. Хрущова до США відповіли щедрою пожертвою на закінчення будови цього першого в США і світі храму-пам'ятника на честь жертв комуністичної Москви. Поспішімо ж піти їхніми слідами, надсилаючи в місяці вересні ц. р. масово й свої пожертви, на адресу:

MEMORIAL CHURCH
P. O. Box 595
So. Bound Brook, N. J.

РЕЗОЛЮЦІЇ 4-ої ПЕДАГОГІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ОУПК

— Конференція ОУПК, що відбулася в Торонті, дня 29-го серпня 1959 р., винесла наступні постанови:

Конференція вважає, що виняткове положення українців у нових країнах поселення накладає на українських педагогів обов'язок подбати про успішне й відповідне національне виховання молодого українського покоління і опрацювати для того відповідну виховну систему.

Конференція вважає правильною ініціятиву ОУПК у формі анкети серед українських педагогів і науковців у справі національсого самозбереження.

Конференція ОУПК висловлює вдячність всім тим українським ученим і педагогам, що поділилися з конференцією своїми поглядами на справу збереження рідної мови в країнах нового поселення і на питання, як протидіяти асиміляційній загрозі, і вітає працю членів Виховної Комісії над проєктом Української Виховної Системи в діяспорі.

Вислухавши доповіді на тему: а) національного самозбереження; б) причинків до української виховної системи; в) основа української виховної системи; г) можливостей розбудови дошкільного виховання в Канаді; г) українських кляс при муніципальних школах в Онтаріо; двох панелів на тему потреби одної Центральної Виховної Установи в діяспорі і можливостей об'єднання українських педагогів без огляду на віровизнання — конференція вважає, що:

1) Треба створити українську виховну систему, яка охоплювала б усі виховні проблеми і відповідала б вимогам у різних країнах поселення.

2) Для застосування української виховної системи і для керування виховною працею потрібно створити Світову Центральну Виховну Установу, сперту на системі Крайових Виховних Централь (рад).

3) Успішна реалізація вимог української виховної системи буде можлива тільки під умовою повної співпраці основного виховного чинника — рідної хати з усіма виховними інституціями і церквою, дошкіллям, школою і організаціями молоді, як теж вимагає підтримки всього громадянства.

4) Для скріплення, оживлення і кращих вислідів праці українських педагогів, як теж для добра виховної справи всі українські педагоги без огляду на віровизнання повинні об'єднуватися в одному професійному товаристві в кожній країні поселення.

5) Одним з основних засобів для розбудови національної свідомости і засвоєння української мови, а зокрема поширення словництва, є українське друковане слово, за допомогою якого молодь повинна мати змогу пізнавати все, що її цікавить. Тому одним із найважливіших завдань треба вважати плянову видавничу діяльність для потреб молоді.

6) Для практичних вимог і для престижу української мови необхідно, щоб батьки, де можливо, доклали всіх зусиль для введення української мови як обов'язкового предмету навчання у всіх прилюдних (муніципальних) школах.

7) Педагогічний журнал „Рідна Школа" сповняє важливу службу інформуючи батьків і виховників про основні виховні справи, тому заслуговує на повну моральну і матеріяльну підтримку громадянства.

8) Творення і ведення дошкілля конференція вважає почесним обов'язком українських жіночих організацій.

9) Конференція вітає створення статуту Т-ва Рідна Школа й прийняття та схвалення його 6-им Всеканадійським Конгресом Українців як важливий крок у здійсненні української виховної системи.

Президія IVої Педагогічної Конференції ОУПК

Плянують просвердлити землю на глибину п'яти миль

Ню Йорк. — Група науковців із Крайової Академії Наук плянує просверлити діру в землі, щоб довідатися, з чого вона там складається. Ці науковці домагаються початково на цю ціль 2,500,000 долярів, які, на їх думку, повинні скласти приватні групи людей та окремі одиниці. В дальшій стадії вони плянують просвердлити діру, починаючи від земної шкурини, і сягаючи через шари на дні океану аж до так званого „мого", це значить до шару глибше від 10 кілометрів. Коли б вдалося здійснити те свердлування, то вчені могли б пізнати, з чого дійсно складаються окремі шари землі. Вертіти мали б на Пацифіку напроти узбережжя Мехіко коло острова Гвателюпе. Фірма Дженерал Моторс пожертвувала коло одного мільйона долярів, а нафтові фірми складуть більші пожертви, бо вони зацікавлені в тому, з чого складається земля. Науковці пізнали б краще історію землі та початки життя на ній.

Торговельний дефіцит вимагає зменшення допомоги закордонові

Вашингтон. — Представники фінансових і економічних аґенцій почали думати про зменшення американської допомоги закордонові на те, щоб припинити відплив золота і долярів закордон. В урядових економічних колах переважає тепер думка, що економічна ситуація в Европі зовсім змінилася, европейські валюти стають сильними валютами, а доляр ЗДА почав виявляти перші признаки слабости. Президент Айзенгавер під час своєї подорожі до Европи вимагав, щоб европейські країни взяли більшу участь в допомозі недорозвиненим державам, ніж це було досі. Уряд стоїть між давнішою думкою, яка говорить, що допомога недорозвиненим державам — це одночасно і допомога Америці, і теперішньою турботою про стабільність американського доляра, без якої захитана б була рівновага і стабільність економіки у вільному світі. Торговельний дефіцит ЗДА в попередньому році становив аж 3,400,000,000 дол., а цього року може бути ще більший. Тому для нікого не буде добре, коли доляри будуть відходити закордон і не будуть збалянсовані, бо чужі держави менше купують в ЗДА, як ця країна в них.

Англійські робітничі спілки проти американських баз в Англії

Блекпул. — Конґрес англійських робітничих спілок, який репрезентує 8 мільйонів голосів, висловився 4,040,000 голосами проти 3,865,000 проти існування на англійській території американських ракетних і летунсько-атомових баз. В іншому голосуванні підтримано становище соціялістичної Партії Праці, що узалежнює скасування в Англії атомової зброї від того, чи погодяться на таке саме всі інші держави у світі, за винятком ЗДА і СССР. Таким чином, англійські соціялісти, підтримувані тепер робітничими спілками, хочуть, щоб Англія приступила до „безатомового клюбу", та щоб „атомовим клюбом" залишились тільки дві великодержави. Конґрес робітничих спілок підтримав теж Партію праці, яка в свою чергу погодилась у цьому з Москвою, що справу з'єднання Німеччини повинні вирішити передусім „самі німці", себто Західня Німеччина в безпосередніх переговорах з комуністами, та щоб обов'язково відбути конференцію „на вершинах". Зате англійський робітничий конґрес відкинув внесення на відновлення будь-яких зв'язків з комуністичною Світовою Федерацією робітничих спілок, ствердивши, що робітничі спілки в цій федерації це „інструмент комуністичної партії і комуністичних урядів" і тому англійські спілки не можуть мати з ними нічого спільного.

● **Джеймс Бирнес**, державний секретар за президента Трумана і колишній губернатор Савт Каролайни, приїхавши до Берліну, хотів подивитись на дім, де він мешкав разом з президентом Труманом у 1945 році під час Потсдамської конференції. Ця територія належить тепер до комуністичного східнього Берліну. Він довго їздив американським військовим автом по місті, але не знайшов дому, і ніхто не міг сказати, де цей дім знаходився.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим співвласниками 22-мільйонового майна організації!

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

Рокефеллер плянує організувати табори праці для злочинної молоді

Ню Йорк. — Губернатор Нелсон Рокефеллер і посадник Роберт Вагнер відбули нараду з міськими урядовцями та представниками громадських організацій, які займаються вихованням молоді, і після того відбули пресову конференцію, на якій губернатор Рокефеллер заявив, що він плянує зорганізувати табори праці для тієї молоді, яка має конфлікт із законом. Посадник Вагнер пропонував змінити закон, щоб молодь у віці від 14-ти років могла працювати. Представник стейту має конферувати з представниками робітничих організацій, щоб вони зорганізували навчання нелітніх юнаків. Губернатор сказав, що кошти втримання одного юнака в таборі праці виносять річно 2,200 долярів, але ті кошти можна б обнизити до $2,000, або і до $1,900 річно. Досвід із двома таборами для юнаків виявився успішним, і тому можна б до таборів праці брати нелітніх злочинців, де вони могли б навчитися корисної праці, і тих юнаків, які потребують опіки і є на шляху до злочинної діяльности. Посадник Вагнер заявив, що 3 відсотки міської молоді належить до тих юнаків, які спричиняють клопіт місту, а між цими трьома відсотками є від 25,000 до 30,000 таких, які порушують закони. Губернатор заявив, що треба, щоб батьки більше цікавилися своїми дітьми, бо легше є недопустити до того, щоб дитина було злочинцем, ніж пізніше ту дитину вилікувати зі злочинних нахилів і звичок.

РОЗШУКИ

Д-р Тит БУРАЧИНСЬКИЙ з дружиною пошукують свого сина НЕСТОРА, уродженого 1917 р. в Юґославії, про якого від 1941 р. не мають жадних вістей. Просять всіх, хто мав би деякі відомості про нього, повідомити його родичів на адресу:
Dr. T. B.
Tczew, Woj. Gdanskie
ul. Obroncow Westerplatte 17, m. 1
Poland

Пошукую Л. СТОЛБІН — Знайомих, які пізнали себе в Німеччині. Всі відомості прошу ласкаво слати на адресу:
J. PYNDYK
Box 1307. Grimsby, Ont.
Canada